

Ročník 1990

Sbírka zákonů

ČESKÉ A SLOVENSKÉ FEDERATIVNÍ REPUBLIKY

ČESKÉ REPUBLIKY / SLOVENSKÉ REPUBLIKY

Částka 32

Vydána dne 18. května 1990

Cena Kčs 3,80

OBSAH:

178. Z á k o n , kterým se mění a doplňuje trestní řád
179. Z á k o n , kterým se mění a doplňuje zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody
180. Z á k o n o změnách předpisů o nemocenském a sociálním zabezpečení a mateřském příspěvku a některých dalších předpisů

178

ZÁKON

ze dne 2. května 1990,

kterým se mění a doplňuje trestní řád

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákonů č. 57/1965 Sb., č. 58/1969 Sb., č. 149/1969 Sb., č. 48/1973 Sb., č. 29/1978 Sb., č. 43/1980 Sb. a č. 159/1989 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. V § 1 odst. 1 větě druhé se vypouští slovo „socialistické“ a slovo „socialistického“ se nahrazuje slovem „občanského“.

V odstavci 2 se vypouštějí slova „a společenských organizací“.

2. V § 2 odst. 7 se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

V odstavci 10 se slovo „pracující“ nahrazuje slovem „občané“.

3. Nadpis nad § 3 zní:

„Spolupráce se zájmovými sdruženími občanů“.

4. V § 3 odst. 1 se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

V odstavci 2 věty první se slova „Společenské organizace“ nahrazují slovy „Zájmová sdružení občanů“ a slovo „socialistické“ se vypouští. Ve větě třetí se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“, slovo „pracujících“ se nahrazuje slovem „občanů“, slova „tyto organizace“ se nahrazují slovy „tato sdružení“ a vypouštějí se slova „při výkonu trestu nápravného opatření“ a „pracujícího člověka“.

5. V § 4 odst. 1 věty první se slova „Základní organizace Revolučního odborového hnutí a mládežnické organizace“ nahrazují slovy „Zájmová sdružení občanů, kterými se pro účely tohoto zákona rozumějí zemíná odborové a jiné společenské organizace, pracovní kolektivy a církve, s výjimkou politických stran a politických hnutí“, a slovo „pracujících“ se vypouští. Věta druhá se vypouští. Ve větě třetí se slova „pracovním kolektivem“ nahrazují slovy „kolektivem zájmového sdružení občanů“. V poslední větě se slova „uložit trest nápravného opatření nebo“ nahrazují slovy „nebo uložit“.

V odstavci 2 se slova „Organizace, která převzala“ nahrazují slovy „Zájmové sdružení, které převzalo“ a slovo „jí“ se nahrazuje slovem „mu“.

6. V § 5 se slova „Organizace uvedené“ nahrazují slovy „Zájmová sdružení uvedená“, slova „před okresním soudem jako svého zástupce společenského žalobce nebo společenského obhájce“ se nahrazují slovy „před okresním a krajským soudem jako soudem odvolacím svého zástupce“ a slovo „pracujících“ se nahrazuje slovy „jejich kolektivu“.

7. V § 6 odst. 1 věty první se slova „Organizace uvedené“ nahrazují slovy „Zájmová sdružení uvedená“.

V odstavci 2 se slova „Uvedené organizace“ nahrazují slovy „Uvedená zájmová sdružení“ a odkaz v závorce na „(§ 73 odst. 1)“ se nahrazuje odkazem „(§ 73)“.

8. § 8 odst. 1 zní:

„(1) Státní orgány a všechny organizace jsou povinny pomáhat orgánům činným v trestním řízení při plnění jejich úkolů, zejména s největším urychlením vyhovovat jejich dožadáním. Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat prokurátorovi nebo orgánům Sboru národní bezpečnosti skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.“

9. V § 9 odst. 1 se vypouštějí slova „nebo rozhodnutí společenské organizace, které tato organizace vydala při plnění úkolů státního orgánu“.

10. V § 10 odst. 1 se slova „diplomatických imunit a výsad“ nahrazují slovy „výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva“.

11. V § 11 odst. 1 se vypouští ustanovení písmene g), dosavadní ustanovení pod písmenem h) se označuje písmenem g) a připojují se nová ustanovení h) a ch), která zní:

„h) je-li trestní stíhání podmíněno souhlasem poškozeného a souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět (§ 163a), nebo

ch) stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká a Slovenská Federativní Republika vázána.“

12. V § 12 odst. 1 se čárka za slovem „orgán“ nahrazuje tečkou a slova „jakož i orgán konající objasňování“ se vypouštějí.

V odstavci 5 se slova „žalobce, popřípadě společenský obhájce“ nahrazují slovem „zástupce“.

Odstavce 10 a 11 se vypouštějí.

Dosavadní odstavec 12 se označuje jako odstavec 10 a slova „Nejvyšší soud České socialistické republiky nebo Nejvyšší soud Slovenské socialistické republiky“ se nahrazují slovy „Nejvyšší soud České republiky nebo Nejvyšší soud Slovenské republiky“.

Dosavadní odstavec 13 se označuje jako odstavec 11 a slova „generální prokurátor České socialistické republiky nebo generální prokurátor Slovenské socialistické republiky“ se nahrazují slovy „generální prokurátor České republiky nebo generální prokurátor Slovenské republiky“.

Dosavadní odstavec 14 se označuje jako odstavec 12.

13. V § 13 se slova „Nejvyšší soud České socialistické republiky, Nejvyšší soud Slovenské socialistické republiky“ nahrazují slovy „Nejvyšší soud České republiky, Nejvyšší soud Slovenské republiky“.

14. V § 14 odst. 3 ustanovení písmene b) zní:

„b) pro trestné činy vyzvědačství (§ 105 tr. zák.) a ohrožení státního tajemství (§ 106, 107 tr. zák.), byl-li jimi ohrožen zvláště důležitý zájem obrany vlasti.“

15. V § 17 odst. 1 věty první se slova „trest smrti“ nahrazují slovy „výjimečný trest“ a ve větě druhé se slova „podvracení republiky“ a „poškození státu světové socialistické soustavy“ vypouštějí.

16. V § 20 odst. 2 se vypouštějí slova „a přečinu“ a slovo „kterých“ se nahrazuje slovem „kterém“.

17. V § 30 odst. 2 se slovo „žalobce“ nahrazuje slovem „zástupce“ a slova „společenský obhájce“ se vypouštějí.

18. § 33 odst. 1 zní:

„(1) Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165, 169).

Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena.“.

Za odstavec 1 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Obviněný, který nemá dostatečných prostředků, aby hradil náklady obhajoby, má nárok na obhajobu bezplatnou.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

19. V § 34 se dosavadní text paragrafu označuje jako odstavec 1 a připojuje se nový odstavec 2, který zní:

„(2) V případech, v nichž zákonný zástupce obviněného nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení prokurátor může k výkonu těchto práv obviněnému ustanovit opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.“.

20. V § 35 se vypouští odstavec 1. Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 1, který zní:

„(1) Obhájcem v trestním řízení může být jen advokát. Jsou-li v trestním řízení probírány skutečnosti tvořící předmět státního tajemství, může být obhájcem pouze advokát, který se může seznamovat se státním tajemstvím. Výběr těchto advokátů provádějí orgány advokacie podle hledisek uvedených v předpisech upravujících ochranu státního tajemství a vedou jejich seznamy.“.

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

21. V § 36 se nadpis „Nutná obhajoba“ přesunuje nad číselné označení paragrafu.

V odstavci 4 se čárka za slovem „ciziny“ nahrazuje slovem „a“, čárka za slovem „lčení“ se nahrazuje tečkou a slova „pokud nejde o ochranné léčení protialkoholní, a v řízení stanném“ se vypouštějí.

22. Za § 36 se vkládá nový § 36a, který zní:

„§ 36a

(1) Ve vykonávacím řízení, v němž soud rozhoduje ve veřejném zasedání, musí mít odsouzený obhájce,

- a) je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- b) jde-li o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mladistvého, který v době konání veřejného zasedání nedovrší devatenáctý rok,
- c) je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, nebo
- d) jsou-li pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit.

(2) V řízení o stížnosti pro porušení zákona a v řízení o návrhu na povolení obnovy musí mít odsouzený obhájce,

- a) jde-li o případy uvedené v § 36 odst. 1 písm. a) nebo b),
- b) jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let,
- c) je-li mladistvý a v době konání veřejného zasedání o stížnosti pro porušení zákona nebo o návrhu na povolení obnovy nedovrší devatenáctý rok, nebo
- d) jsou-li pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit.“.

23. V § 38 odst. 1 věte první se odkaz v závorce na „(§ 36)“ nahrazuje odkazem na „(§ 36 a 36a)“.

24. § 39 zní:

„§ 39

Je-li toho třeba, ustanoví obhájce prokurátor a v řízení před soudem předseda soudu.“.

25. V § 40 se na konci připojuje tato věta: „O zproštění rozhodne prokurátor a v řízení před soudem předseda soudu.“.

26. V § 41 se doplňuje nový odstavec 6 tohoto znění:

„(6) Obhájce má právo ve všech stadiích trestního řízení vyžádat si předem kopii nebo průpis protokolu (§ 55) o každém úkonu trestního řízení. Orgány činné v trestním řízení (§ 12 odst. 1) jsou povinny mu vyhovět; odmítnout mohou jen tehdy, když to není z technických důvodů možné. Náklady s tím spojené je povinen vůči státu uhradit.“.

27. V § 43 se vypouští odstavec 3.

28. V § 44 odst. 2 se vypouští věta první.

29. V § 45 se vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) V případech, v nichž zákonný zástupce poškozeného nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení prokurátor může k výkonu těchto práv poškozenému ustanovit opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

30. V § 47 odst. 4 poslední věta zní: „V přípravném řízení může prokurátor nárok zajistit i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení.“.

31. V § 50 se vypouští odstavec 3. Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3 a citace „§ 35 odst. 2“ se nahrazuje citací „§ 35 odst. 1“.

32. V § 58 odst. 4 věte druhé se vypouštějí slova „nebo předseda nejvyššího soudu“.

33. V § 60 odst. 3 se za slova „na den pracovního klidu“ vkládají slova „nebo pracovního volna“.

34. V § 62 odst. 5 se slova „diplomatických výsad a imunit“ nahrazují slovy „výsad a imunit podle mezinárodního práva“.

35. V § 65 odst. 1 věta první zní: „Obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci, jakož i společenský zástupce mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí.“.

36. § 66 zní:

„§ 66

(1) Kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, prokurátoru, vyšetřovateli nebo vyhledávacímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení prokurátorem, vyšetřovatelem nebo vyhledávacím orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 1000 Kčs.

(2) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 1 příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě, může se přenechat příslušnému veliteli nebo náčelníku ke kázeňskému potrestání. Dopustí-li se takového jednání osoba, která je ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může se přenechat náčelníku věznice nebo nápravně výchovného ústavu k uložení pořádkového opatření nebo ke kázeňskému potrestání. Příslušný velitel nebo náčelník je povinen o výsledku vyrozumět orgán činný v trestním řízení.

(3) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 1 obhájce nebo v řízení před soudem prokurátor, předá se příslušnému orgánu ke kárnému postihu. Tento orgán je povinen o výsledku vyrozumět orgán činný v trestním řízení.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“.

37. V § 67 uvozovací větě se před slovo „skutečnosti“ vkládá slovo „konkrétní“; v ustanovení pod písmenem a) se vypouštějí slova „nebo zaměstnání“.

38. § 69 včetně nadpisu zní:

„§ 69

Příkaz k zatčení

(1) Je-li dostatečně odůvodněna obava zakládající některý z důvodů vazby podle § 67 a nelze-li obviněného předvolat, předvést nebo zadržet a zajistit tak jeho přítomnost u výslechu, vydá prokurátor a v řízení před soudem předseda senátu příkaz, aby obviněný byl zatčen.

(2) Příkaz k zatčení musí vedle údajů zajišťujících, že obviněný nebude zaměněn s jinou osobou, obsahovat stručný popis skutku, pro nějž je obviněný stíhán, označení trestného činu, který se v tomto skutku spátruje, a přesný popis důvodů, pro které se příkaz k zatčení vydává.

(3) Zatčení provedou na podkladě příkazu orgány Sboru národní bezpečnosti, které jsou též povinny, je-li toho k provedení příkazu třeba, vypátrat pobyt obviněného.

(4) Orgán Sboru národní bezpečnosti, který obviněného na základě příkazu zatkl, je povinen ho neodkladně, nejpozději však do 24 hodin, dodat orgánu, který příkaz vydal; není-li to možné vzhledem ke značné vzdálenosti místa zatčení od sídla orgánu, který příkaz vydal, musí být obviněný dodán nejpozději do 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu a v přípravném řízení prokurátoru. Nestane-li se tak, musí být obviněný propuštěn na svobodu.

(5) Orgán, jemuž byl obviněný dodán, musí obviněného neprodleně vyslechnout, rozhodnout o vazbě a rozhodnutí oznámit obviněnému do 24 hodin od doby, kdy mu byl obviněný dodán. Provádí-li výslech obviněného jiný věcně příslušný orgán, informuje o jeho výsledku orgán, který příkaz k zatčení vydal. Tento orgán po získání informace o výsledku rozhodne o vazbě a své rozhodnutí oznámí prostřednictvím orgánu provádějícího výslech obviněnému. Rozhodnutí o vazbě musí být obviněnému oznámeno do 24 hodin od doby, kdy obviněný byl dodán orgánu, který jej vyslechl. Není-li obviněnému rozhodnutí o vazbě oznámeno do 24 hodin od doby, kdy byl dodán orgánu provádějícímu jeho výslech, musí být obviněný propuštěn na svobodu.

(6) V řízení před soudem rozhodne o vazbě zatčeného předseda senátu.

(7) Je-li toho třeba, provedou dodání obviněného do místa výkonu vazby orgány Sboru národní bezpečnosti.“.

39. V § 71 odst. 1 větě druhé se slova „vždy nejdéle o jeden měsíc, nanejvýš však na jeden rok“ nahrazují slovy „nejvýše na šest měsíců“. Ve větě třetí se slova „vždy nejdéle o jeden měsíc vazbu prodloužit pouze generální prokurátor Československé socialistické republiky“ nahrazují slovy „vazbu prodloužit pouze generální prokurátor“. Ve větě páté se slova „dva roky“ nahrazují slovy „jeden rok“.

V odstavci 2 věta první zní: „V řízení před soudem může vazba trvat nejvýše jeden rok.“.

V odstavci 3 se na konci připojuje tato věta: „Ve věci, v níž byl obviněný vzat do vazby již v přípravném řízení, se počítá lhůta podle odstavce 2 ode dne, kdy byla soudu doručena obžaloba.“.

40. § 73 včetně nadpisu zní:

„§ 73

Nahrazení vazby zárukou nebo slibem

(1) Je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a) nebo c), může orgán rozhodující o vazbě ponechat ob-

viněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu, jestliže

- a) sdružení uvedené v § 4 odst. 1 anebo důvěryhodná osoba schopná příznivě ovlivňovat chování obviněného, nabídnou převzetí záruky za další chování obviněného a za to, že se obviněný na vyzvání dostaví k soudu, prokurátoru, vyšetřovateli nebo vyhledávacímu orgánu a že vždy předem oznámí vzdálení se z místa pobytu a soud nebo v přípravném řízení prokurátor považuje záruku vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji, nebo
- b) obviněný dá písemný slib, že povede řádný život, zejména že se nedopustí trestné činnosti a že splní povinnosti a dodrží omezení, která se mu uloží a soud nebo v přípravném řízení prokurátor považuje slib vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečný a přijme jej.

(2) Soud a v přípravném řízení prokurátor seznámí toho, kdo nabízí převzetí záruky podle odstavce 1 písm. a) a splňuje podmínky pro její přijetí, s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby.“

41. Za § 73 se vkládá nový § 73a, který včetně nadpisu zní:

„§ 73a

M a j e t k o v á z á r u k a

(1) Je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a), může soud a v přípravném řízení prokurátor ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu též tehdy, jestliže obviněný nebo s jeho souhlasem jiná osoba nabídne majetkovou záruku ve formě peněz nebo volně směnitelných cenných papírů a soud nebo v přípravném řízení prokurátor ji považuje vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji. Nabídne-li majetkovou záruku jiná osoba než obviněný, musí být před jejím přijetím seznámena s podstatou obvinění a skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby.

(2) S přihlédnutím k majetkovým poměrům obviněného nebo toho, kdo majetkovou záruku nabízí, k povaze spáchaného činu a výši způsobené škody, určí soud a v přípravném řízení prokurátor formu a výši majetkové záruky v rozmezí od 10 000 do 1 000 000 Kčs, lhůtu, do které musí být složena, a dobu jejího trvání.

(3) Složila-li majetkovou záruku jiná osoba než obviněný, může od ní odstoupit. Odstoupení je účinné teprve přijetím nové majetkové záruky nebo rozhodnutím o jejím zrušení.

(4) Jestliže obviněný uprchně nebo se skrývá, nebo neoznámí změnu svého pobytu a znemožní tak doručení předvolání nebo jiné písemnosti soudu, prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu, při-

padá majetková záruka státu. Na tento následek musí být obviněný a osoba, která majetkovou záruku složila, předem upozorněni.

(5) Majetkovou záruku zruší na návrh obviněného nebo osoby, která ji složila, nebo i bez návrhu soud a v přípravném řízení prokurátor, pokud pominuly důvody, které k jejímu přijetí vedly. Byl-li obviněný pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, může soud rozhodnout, že majetková záruka trvá do dne, kdy obviněný nastoupí výkon trestu.

(6) Proti rozhodnutí o majetkové záruce je přípustná stížnost. Odkladný účinek má pouze stížnost proti rozhodnutí o připadnutí majetkové záruky státu.“

42. Za § 74 se vkládá nový § 74a, který včetně nadpisu zní:

„§ 74a

O m e z e n í o b v i n ě n ě h o v e v ý k o n u t r e s t u o d n ě t í s v o b o d y

(1) Je-li vedeno trestní stíhání proti obviněnému ve výkonu trestu odnětí svobody a je-li dán některý z důvodů vazby podle § 67, rozhodne o důvodech, obsahu a trvání nezbytných omezení, která se proti němu uplatní, soud a v přípravném řízení prokurátor.

(2) Uložená omezení nesmí být závažnější než ta, kterým by jinak byl obviněný podroben ve vazbě.

(3) Na řízení o omezeních a o jejich trvání se užijí přiměřeně ustanovení § 71, 72 a 74.“

43. V § 75 větě druhé se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

44. V § 76 odst. 2 větě druhé se slova „prokurátorovi anebo vyšetřovateli nebo orgánu Sboru národní bezpečnosti“ nahrazují slovy „prokurátorovi, vyšetřovateli, vyhledávacímu orgánu nebo orgánu Sboru národní bezpečnosti“.

V odstavci 4 větě druhé se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

V odstavci 5 se na konci připojuje tato věta: „Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce a radit se s ním již v průběhu zadržení; má též právo, aby obhájce byl přítomen při jejím výslechu podle odstavce 4 a při výslechu prováděném prokurátorem před rozhodnutím o vazbě (§ 77), ledaže je obhájce ve lhůtách tam uvedených nedosažitelný.“

45. V § 77 se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

46. V § 83 odst. 1 poslední větě se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

V odstavci 3 větě první se slova „příkaz k dodání do vazby“ nahrazují slovy „příkaz k zatčení“.

47. V § 85 odst. 4 se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

48. V hlavě čtvrté se za oddíl pátý vkládá nový oddíl šestý, který včetně nadpisu zní:

„Oddíl šestý

Odposlech telefonních hovorů

§ 88

(1) Po zahájení trestního stíhání pro zvlášť závažný úmyslný trestný čin nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může předseda senátu a v přípravném řízení prokurátor nařídit odposlech telefonních hovorů, pokud lze důvodně předpokládat, že jimi budou sděleny významné skutečnosti pro trestní řízení. Nelze však provádět odposlech telefonních hovorů mezi obhájcem a obviněným.

(2) Příkaz k odposlechu telefonních hovorů musí být vydán písemně a odůvodněn. Současně v něm musí být stanovena doba, po kterou bude odposlech telefonních hovorů prováděn. Odposlech zajistí orgán Sboru národní bezpečnosti.

(3) Je-li vedeno trestní stíhání pro jiný trestný čin, než je uveden v odstavci 1, může orgán činný v trestním řízení nařídit odposlech telefonních hovorů jen se souhlasem účastníka odposlouchávané telefonní stanice.

(4) Má-li být záznam telefonního hovoru užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o osobě, která záznam pořídila.“

49. V § 89 se za odstavec 2 připojuje nový odstavec 3, který zní:

„(3) Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takového donucení nebo hrozby donucení použila.“

50. V § 105 odst. 1 věť první se slova „příbere se znalec“ nahrazují slovy „rozhodne orgán činný v trestním řízení o přibrání znalce“.

Za odstavec 2 se připojuje nový odstavec 3, který zní:

„(3) Proti rozhodnutí o přibrání znalce je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

51. V § 107 odst. 2 se na konci doplňuje nová věta tohoto znění: „Posudek se doručuje obhájci, a to na náklady obhajoby.“

52. V § 120 odst. 1 písm. a) se vypouštějí slova „a nejde-li o rozsudek pléna nejvyššího soudu“.

53. V § 122 odst. 1 věť první se vypouštějí slova „společenské organizace“.

54. V § 125 věť páté se slova „Nabídla-li společenská organizace“ nahrazují slovy „Nabídlo-li zájmové sdružení občanů“.

55. V § 126 v ustanovení pod písmenem f) se slova „společenskou organizací“ nahrazují slovy „zájmovým sdružením občanů“.

56. § 130 odst. 4 zní:

„(4) Vystupoval-li u hlavního líčení společenský zástupce, doručí se opis rozsudku též zájmovému sdružení občanů, které ho vyslalo.“

57. V § 141 odst. 2 se vypouští poslední věta a za odstavec 2 se vkládá nový odstavec 3, který zní:

„(3) Proti usnesení generálního prokurátora lze podat stížnost pouze, jde-li o usnesení o zajištění osob nebo majetku podle § 146a. O stížnosti rozhoduje příslušný nejvyšší soud.“

Dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 4.

58. V § 146a se za ustanovení písmene a) vkládá nové ustanovení pod písmenem b), které zní:

„b) prokurátor uložil obviněnému ve výkonu trestu odnětí svobody omezení nebo zamítl žádost obviněného o jejich zrušení (§ 74a),“.

Dosavadní ustanovení pod písmeny b), c), d) se označují písmeny c), d), e).

59. V § 151 se slovo „přibráním“ nahrazuje slovem „zvolením“; dosavadní text paragrafu se označuje jako odstavec 1 a připojují se nové odstavce 2, 3, 4, které zní:

„(2) Obhájce, který byl obviněnému ustanoven, má vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle advokátního tarifu.

(3) O výši odměny a náhradě hotových výdajů rozhodne na návrh obhájce orgán činný v trestním řízení, jehož rozhodnutím bylo trestní stíhání pravomocně skončeno. V řízení před soudem rozhodne předseda senátu soudu prvního stupně.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

60. V § 152 odst. 1 se za ustanovení písmene a) vkládá nové ustanovení písmene b), které zní:

„b) odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá nárok na obhajobu bezplatnou,“.

Dosavadní ustanovení pod písmeny b), c) se označují písmeny c), d).

V odstavci 3 se slova „písm. c)“ nahrazují slovy „písm. d)“.

61. V § 155 se za slovo „vazby“ vkládají slova „a o povinnosti k náhradě odměny a hotových výdajů uhrazených ustanovenému obhájci státem“, a odkaz v závorce na „[§ 152 odst. 1 písm. a)]“ se nahrazuje odkazem „[§ 152 odst. 1 písm. a), b)]“.

62. V § 156 se odkaz v závorce na „[§ 152 odst. 1 písm. c) a § 153 odst. 1]“ nahrazuje odkazem „[§ 152 odst. 1 písm. d) a § 153 odst. 1]“.

63. § názvu části druhé se vypouštějí slova „a objasňování přečinů“.

64. V § 157 se vypouštějí slova „a orgán konající

objasňování“ a čárka za slovem „vyšetřovatel“ se nahrazuje slovem „a“.

65. V § 158 v odstavcích 1 a 3 se slova „o trestných činech“ nahrazují slovy „o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin“.

66. V § 159 odst. 4 věta první zní: „Usnesení o odložení věci musí být doručeno vždy oznamovateli a poškozenému, kteří proti němu mohou podat stížnost.“.

67. V § 163 odst. 4 se na konci připojuje tato věta: „Jestliže pro tento skutek dosud nebylo zahájeno trestní stíhání, je třeba nejprve rozhodnout ve smyslu § 160 odst. 1.“.

68. Za § 163 se vkládá nový § 163a, který zní:

„§ 163a

(1) Trestní stíhání pro trestné činy násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a, pomluvy podle § 206, neposkytnutí pomoci podle § 207 a 208, poškozování cizích práv podle § 209, ublížení na zdraví podle § 221, 223 a 224, ohrožování pohlavní nemocí podle § 226, krádeže podle § 247, zpronevěry podle § 248, neoprávněného užívání cizí věci podle § 249, podvodu podle § 250, podílnictví podle § 251 a 252, lichvy podle § 253, zatajení věci podle § 254, porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255, poškozování věřitele podle § 256 a poškozování cizí věci podle § 257 tr. zák., proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému příbuzným v pokolení přímém, jeho sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem nebo druhem a trestní stíhání pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému manželem nebo druhem, lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Je-li poškozených jedním skutkem několik, postačí souhlas jen jednoho z nich.

(2) Ustanovení odstavce 1 se však neužije, byla-li takovým činem způsobena smrt.

(3) Nepředloží-li poškozený své vyjádření prokurátoru, vyšetřovateli, nebo vyhledávacímu orgánu písemně, zaznamená se jeho obsah do protokolu. Souhlas s trestním stíháním může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoliv zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě.“.

69. V § 164 odst. 1 větě druhé se vypouštějí slova „čtvrté a“.

V § 164 odst. 2 se vypouští poslední věta.

70. V § 165 odst. 1 se vypouští zbytek věty za druhým středníkem.

Odstavec 3 zní:

(3) Obhájci osoby mladistvé a osoby, která pro své tělesné nebo duševní vady není schopna sama se náležitě hájit, nelze odeprít účast při provádění kteréhokoliv vyšetřovacího úkonu.“.

71. V § 166 odst. 2 se vypouštějí slova „a mluvit s obviněným, který je ve vazbě, bez přítomnosti třetí osoby“.

72. § 168 odst. 1 zní:

„(1) Vyhledávání se koná o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje jeden rok.“.

V odstavci 2 ustanovení písmene c) zní:

„c) v ozbrojených silách též velitelé nebo orgány jimi pověřené o trestných činech osob podléhajících jejich velitelské pravomoci.“.

73. § 169 písm. c) zní:

„c) ustanovení § 164 odst. 4 se neužije; oprávnění podle § 165 odst. 1 a 4 obhájci přísluší při výslechu obviněného, výslechu znalce a při provádění konfrontace, rekonstrukce, vyšetřovacího pokusu, rekonstrukce a při ohledání;“.

74. V § 171 odst. 1 se slova „ani o přečin“ vypouštějí a slova „přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat“ se nahrazují slovy „skutek, který by mohl být jiným příslušným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění“.

V odstavci 2 se vypouštějí slova „nebo o přečin“.

75. V § 172 odst. 3 věta první zní: „Opis usnesení o zastavení trestního stíhání je nutno doručit obviněnému, poškozenému a pokud jde o usnesení vyšetřovatele též do 48 hodin prokurátorovi.“.

76. V § 175 odst. 1 se v ustanovení písmene a) vypouštějí slova „nebo návrh na potrestání“ a ustanovení písmene b) zní:

„b) vydat příkaz k zatčení a rozhodovat o vazbě;“.

77. V § 176 odst. 1 se na konci doplňuje tato věta: „O podání obžaloby vyrozumí obviněného a obhájce.“.

78. V § 177 se vypouští odstavec 2 a zrušuje se číslování odstavců.

79. V hlavě desáté se vypouští oddíl osmý (§ 179a až 179f).

80. V § 183 odst. 1 zní:

„(1) Zájmová sdružení uvedené v § 4 odst. 1 mohou navrhnout, aby se projednávání věci v hlavním líčení před okresním soudem nebo ve veřejném zasedání jejich zástupce k výkonu práva podle § 5. Předseda senátu a v přípravném řízení prokurátor jsou povinni poskytnout zájmovému sdružení občanů na podkladě spisu k tomu potřebné informace.“.

V odstavci 2 se ve větě první vypouštějí slova „společenské organizace“; ve větě druhé se slova „žalobce, popřípadě společenský obhájce jsou oprávnění“ nahrazují slovy „zástupce je oprávněn“ a slovo „jejich“ se nahrazuje slovem „jeho“; v poslední větě se slova „žalobci, popřípadě společenskému obhájci“ nahrazují slovem „zástupci“.

V odstavci 3 se slova „žalobce, popřípadě společenský obhájce“ nahrazují slovem „zástupce“ a slova „socialistickému státnímu zřízení“ se nahrazují slovy „ústavnímu zřízení republiky“.

81. V § 184 se vypouští odstavec 2 a zrušuje se číslování odstavců.

82. V § 187 odst. 1 se slova „v neveřejném zasedání“ nahrazují slovy „ve veřejném zasedání, o kterém se vyrozumí prokurátor, obhájce a pokud obviněný obhájce nemá, i obviněný“.

83. V § 188 odst. 3 se slova „může prokurátor“ nahrazují slovy „mohou prokurátor i obviněný“.

84. V § 196 odst. 1 se ve větě první za středníkem vypouští slovo „socialistická“; v poslední větě se slova „žalobce nebo společenského obhájce“ nahrazují slovem „zástupce“ a slova „příslušné společenské organizaci“ se nahrazují slovy „příslušnému zájmovému sdružení občanů“.

85. V § 198 odst. 1 větě první se slova „pětidenní lhůtu“ nahrazují slovy „lhůtu pěti pracovních dnů“. V odstavci 2 ve třetí větě se vypouštějí slova „na podkladě návrhu prokurátora, byl-li takový návrh učiněn v obžalobě nebo“; v poslední větě se slova „žalobce nebo společenský obhájce“ nahrazují slovem „zástupce“ a slova „společenská organizace, která ho vyslala“ se nahrazují slovy „zájmové sdružení občanů, které ho vyslalo“.

86. V § 199 odst. 2 větě první se slovo „pracujícím“ nahrazuje slovem „občanům“; ve větě poslední se slova „společenskou organizaci, jež může účast pracujících“ nahrazují slovy „zájmové sdružení, jež může účast občanů“.

87. V § 206 odst. 2 se vypouští prvá věta a věta druhá zní: „Po přednesení obžaloby se předseda senátu dotáže poškozeného, zda navrhuje, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody způsobené trestným činem a v jakém rozsahu.“

88. V § 215 odst. 1 se slova „žalobce, společenský obhájce“ nahrazují slovem „zástupce“.

89. V § 216 odst. 2 větě první se vypouštějí slova „společenský žalobce“ a slova „společenský obhájce“ se nahrazují slovy „společenský zástupce“.

V odstavci 3 se slovo „žalobce“ nahrazuje slovem „zástupce“.

90. § 222 odst. 2 zní:

„(2) Soud postoupí věc jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat.“

91. V § 233 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Vystupoval-li v hlavním líčení před okresním soudem společenský zástupce, vyrozumí předseda senátu krajského soudu o veřejném zasedání konaném

o odvolání též zájmové sdružení občanů, které společenského zástupce vyslalo.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

92. V § 239 se nadpis „Ochranné léčení a zabránění věci“ přesunuje nad číselné označení paragrafu.

93. Za § 239 se vkládá nový § 239a, který zní:

„§ 239a

(1) Nelze-li v řízení o zabránění věci spolehlivě zjistit vlastníka věci, jež má být zabráněna, nebo není-li jeho pobyt znám, ustanoví mu předseda senátu opatrovníka. Opatrovník má v řízení o zabránění věci stejná práva jako její vlastník.

(2) Všechny písemnosti určené pro vlastníka věci se doručují pouze opatrovníku. Předvolání vlastníka věci k veřejnému zasedání se vhodným způsobem uveřejní. Veřejné zasedání se pak provede i v nepřítomnosti vlastníka věci, a to bez ohledu na to, zda se vlastník věci o něm dověděl.

(3) Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.“

94. V § 257 v ustanovení písmene a) se odkaz v závorce na „(§ 222 odst. 1 až 3)“ nahrazuje odkazem na „(§ 222 odst. 1 a 2)“.

95. V § 259 odst. 3 ustanovení pod písmenem c) zní:

„c) uložit obžalovanému trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let nebo trest odnětí svobody na doživotí, neuložil-li je už soud prvního stupně.“

96. § 264 odst. 2 zní:

„(2) Byl-li napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže být obžalovanému v novém řízení uložen přísnější trest, než jaký mu byl uložen zrušeným rozsudkem.“

97. V § 266 se za odstavec 3 vkládají nové odstavce 4, 5 a 6, které zní:

„(4) Stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného proti pravomocnému rozhodnutí soudu nelze podat jen z toho důvodu, že soud postupoval v souladu s § 259 odst. 4, § 264 odst. 2, § 273 nebo § 289 písm. b).

(5) Ustanovení odstavce 4 se užije přiměřeně i na rozhodnutí soudu, prokurátora, vyšetřovatele nebo vyhledávacího orgánu učiněné v souladu s § 150 odst. 1 nebo 3.

(6) Generální prokurátor nebo ministr spravedlnosti může vzít zpět stížnost pro porušení zákona, kterou podal, a to až do doby, než se nejvyšší soud odebere k závěrečné poradě. Zpětvzetí stížnosti vezme usnesením na vědomí předseda senátu nejvyššího soudu.“

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 7.

98. V § 271 odst. 1 ustanovení pod písmenem c) zní:

„c) uložit obviněnému trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let nebo trest odnětí svobody na doživotí.“.

99. V § 276 větě čtvrté se slova „příkazu k dodání do vazby“ nahrazují slovy „příkazu k zatčení“.

100. V § 282 odst. 2 větě druhé se slova „příkazu k dodání do vazby“ nahrazují slovy „příkazu k zatčení“.

Odstavec 3 zní:

„(3) Byl-li podán návrh na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného, může soud vzhledem k povaze skutečností a důkazů, jež nově vyšly najevo, odložit nebo přerušit výkon trestu pravomocně uloženého v původním řízení.“.

101. § 301 odst. 3 zní:

„(3) Ustanovení tohoto oddílu o účasti orgánu pověřeného péčí o mládež se neužije

- a) v oboru vojenského soudnictví,
- b) ve vykonávacím řízení, jestliže se úkon provádí po dovršení devatenáctého roku mladistvého.“.

102. V hlavě devatenácté se vypouští oddíl třetí (§ 307 až 314).

103. § 314a odst. 1 zní:

„(1) Samosoudce koná řízení o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje jeden rok.“.

V odstavci 2 se vypouštějí slova „proti osobě, která byla soudem již odsouzena jako zvláště nebezpečný recidivista“.

104. § 314b zní:

„§ 314b

(1) Samosoudce má stejná práva a povinnosti jako senát a jeho předseda.

(2) Neveřejné zasedání samosoudce nekoná.“.

105. § 314c zní:

„§ 314c

(1) Samosoudce obžalobu předběžně neprojednává, přezkoumá ji však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186. Podle výsledků přezkoumání obžaloby samosoudce

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až e),
- b) může zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2, nebo
- c) vrátí věc prokurátorovi k došetření, jestliže vyhledáváním nebyly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině.

(2) Ustanovení § 189 až 191 se užijí i na řízení před samosoudcem.

(3) Je-li obviněný ve vazbě, rozhodne samosoudce po přezkoumání obžaloby vždy také o dalším trvání vazby, pokud nenařídí hlavní líčení.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může prokurátor podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušeni trestního stíhání, odkladný účinek.“.

104. § 314d zní:

„§ 314d

(1) Neučiní-li samosoudce žádné z rozhodnutí uvedených v § 314c odst. 1, nařídí hlavní líčení.

(2) Jestliže se po vyhlášení rozsudku prokurátor i obviněný vzdali odvolání, může samosoudce vyhotovit zjednodušený písemný rozsudek, který neobsahuje odůvodnění.“.

105. V hlavě devatenácté se vypouští oddíl pátý (§ 314e až 314g).

106. V hlavě dvacáté se vypouští oddíl první (§ 316 až 319).

107. V § 321 odst. 3 se citace „§ 69 odst. 2“ nahrazuje citací „§ 69 odst. 3“.

108. § 322 odst. 2 zní:

„(2) Výkon trestu odnětí svobody na těhotné ženě a na matce novorozeného dítěte předseda senátu odloží na dobu jednoho roku po porodu.“.

Odstavec 3 se vypouští.

Dosavadní odstavec 4 se označuje jako odstavec 3 a slova „podle odstavců 1 až 3“ se nahrazují slovy „podle odstavců 1 a 2“.

109. V § 325 odst. 1 text za středníkem zní: „předseda senátu vždy přeruší výkon trestu na těhotné ženě nebo matce dítěte mladšího jednoho roku.“.

110. § 329 odst. 1 zní:

„(1) Jakmile nabyl právní moci rozsudek ukládající trest odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen se zřetelem na to, že se zájmové sdružení občanů zaručilo za nápravu odsouzeného, zašle předseda senátu opis rozsudku zájmovému sdružení, které záruku převzalo, a požádá je o výchovné spolupůsobení. Požádá je zároveň, aby v případě, že by záruka neplnila své poslání a zájmové sdružení pro způsob života odsouzeného, porušování omezení a podmínek stanovených soudem nebo z jiných příčin záruku odvolalo, sdělilo toto své rozhodnutí soudu.“.

V odstavci 2 se slova „Společenskou organizaci činnou“ nahrazují slovy „Zájmové sdružení občanů činné“ a slovo „její“ se nahrazuje slovem „jeho“.

V odstavci 3 se slova „společenských organizací“ nahrazují slovy „zájmových sdružení občanů“.

111. V § 330 odst. 1 větě druhé se slova „společenské organizace“ nahrazují slovy „zájmovým sdružením občanů“.

V odstavci 2 se slova „společenské organizace“ nahrazují slovy „zájmového sdružení občanů“.

112. V § 331 odst. 2 větě první se slova „organizace uvedená“ nahrazují slovy „zájmové sdružení občanů uvedené“ a ve větě druhé se slovo „jí“ nahrazuje slovem „mu“.

V odstavci 3 se slova „společenské organizace“ nahrazují slovy „zájmového sdružení občanů“.

113. V § 332 odst. 1 větě první se slova „společenskou organizací“ nahrazují slovy „zájmovým sdružením občanů“.

V odstavci 2 se slova „společenské organizace“ nahrazují slovy „zájmového sdružení občanů“.

114. Za § 334 se vkládá nový § 335, který včetně nadpisu zní:

„§ 335

U p u š t ě n í o d v ý k o n u z b y t k u t r e s t u
o d n ě t í s v o b o d y v y k o n á v a n ě h o
v e v o j e n s k ě m n á p r a v n ě m ú t v a r u

(1) O upuštění od výkonu zbytku trestu odnětí svobody vykonávaného ve vojenském nápravném útvaru rozhodne ve veřejném zasedání vojenský soud, v jehož obvodě se trest odnětí svobody vykonává, na návrh prokurátora nebo náčelníka vojenského nápravného útvaru anebo na žádost odsouzeného.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“

115. V hlavě dvacáté se vypouští oddíl třetí (§ 336 až 340).

116. V § 344 odst. 1 se slova „je-li zjevné, že by vymáhání nemělo výsledku nebo že“ nahrazují slovy „nebo jeho zbytku, jestliže se odsouzený v důsledku okolností na jeho vůli nezávislých stal dlouhodobě neschopným peněžitý trest zaplatit nebo“.

V odstavci 2 se za slovo „zaplacen“ vkládá čárka a slova „a je-li zjevné, že by výkon tohoto trestu nebo jeho části mohl být zmařen“ se nahrazují slovy „nepřichází-li v úvahu postup podle odstavce 1 nebo § 342 odst. 1 a vymáhání by nevedlo k výsledku“.

117. § 350 včetně nadpisu zní:

„§ 350

V ý k o n t r e s t u z á k a z u č i n n o s t i

(1) Předseda senátu rozhodne ihned po právní moci rozsudku, jímž byl odsouzenému uložen trest zákazu činnosti, o započtení doby, po kterou bylo odsouzenému před právní mocí rozsudku oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, v souvislosti s trestným činem odňato podle zvláštních předpisů, nebo na základě opatření státního orgánu nesměl již tuto činnost vykonávat, do doby výkonu uloženého trestu zákazu činnosti. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(2) Na řízení o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, jakož i na řízení o nařízení výkonu zbytku tohoto trestu se užije přiměřeně ustanovení § 331 až 333. Všechna rozhodnutí však činí soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni (§ 315 odst. 2).“

118. § 359 včetně nadpisu zní:

„§ 359

U p u š t ě n í o d p o t r e s t á n í v d ů s l e d k u
z á r u k y

Přijal-li soud záruku zájmového sdružení uvedeného v § 4 odst. 1 a v důsledku toho upustil od potrestání, doručí zájmovému sdružení opis rozsudku. Současně je požádá, aby ve smyslu záruky vzalo na sebe péči o nápravu odsouzeného a dbalo, aby nahradil škodu, kterou způsobil trestným činem, jestliže se tak nestalo už dříve.“

119. V § 363 se slova „organizace uvedená“ nahrazují slovy „zájmového sdružení uvedeného“.

120. V § 364 odst. 3 se za slovem „stupni“ nahrazuje čárka tečkou a slova „a jde-li o podmíněně propuštěného, soud, který vyslovil, že se podmíněně propuštěný mladistvý osvědčil,“ se vypouštějí.

121. V § 369 poslední větě se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

122. § 370a včetně nadpisu se vypouští.

123. V § 377 odst. 2 se číslovka „48“ nahrazuje číslovkou „24“.

124. V § 378 se v odstavci 3 vypouští poslední věta a připojují se nové odstavce 4 a 5, které zní:

„(4) Vydá-li cizí stát k výkonu trestu nebo ochranného opatření osobu, které byl pravomocným rozsudkem uložen trest nebo ochranné opatření, a učiní-li přitom výhradu vztahující se na rozsudek nebo řízení mu předcházející, krajský soud po převzetí odsouzeného orgány Sboru národní bezpečnosti v neveřejném zasedání rozsudek v potřebném rozsahu zruší a rozhodne o dalším postupu tak, aby bylo vyhověno výhradě. Zruší-li celý rozsudek nebo jen jeho výrok o trestu, rozhodne zároveň o vazbě. Je-li třeba doplnit skutková zjištění, může věc vrátit prokurátorovi k došetření.

(5) Proti rozhodnutí podle odstavců 3 a 4 je přípustná stížnost, jež má, nejde-li o rozhodnutí o vazbě, odkladný účinek.“

125. V § 381 odst. 1 větě první se tečka nahrazuje čárkou a připojují se slova „pokud tak již neučinil prokurátor podle odstavce 1.“

Dosavadní odstavec 1 se označuje jako odstavec 2 a dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 1.

126. § 382 odst. 2 zní:

„(2) Vydání po jeho povolení a s tím související

propuštění osoby, o jejíž vydání jde, z vazby, zařídí předseda senátu krajského soudu.“.

127. V hlavě dvacáté čtvrté se za oddíl druhý vkládá nový oddíl třetí, který včetně nadpisu zní:

„Oddíl třetí

Převzetí a odevzdání trestní věci

§ 383a

Převzetí trestní věci z ciziny

O návrhu příslušného orgánu cizího státu, aby trestní stíhání československého občana, který na území tohoto státu spáchal soudně trestný čin, převzaly příslušné československé orgány, rozhoduje Generální prokuratura České a Slovenské Federativní Republiky nebo jí pověřená složka prokuratury, která v případě kladného rozhodnutí o návrhu dá bezodkladně podnět věcně a místně příslušnému orgánu k trestnímu stíhání podle ustanovení tohoto zákona.

§ 383b

Odevzdání trestní věci do ciziny

Je-li proti státnímu občanu cizího státu vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný na území České a Slovenské Federativní Republiky, může Generální prokuratura České a Slovenské Federativní Republiky a po podání obžaloby ministerstvo spravedlnosti předat trestní stíhání příslušnému orgánu cizího státu, je-li hož je obviněný státním občanem.“.

Dosavadní oddíl třetí se označuje jako oddíl čtvrtý a dosavadní oddíl čtvrtý jako oddíl pátý.

128. § 385 zní:

„§ 385

Od 1. července 1990 lze předpisů o trestním řízení platných před tímto dnem užít jen v mezích ustanovení této části.“.

129. § 386 zní:

„§ 386

(1) Na řízení o přečinu ve věcech, v nichž byl soudu doručen návrh na potrestání před 1. červencem 1990, se užije předpisů platných před tímto dnem.

(2) Na výkon trestu nápravného opatření uloženého před 1. červencem 1990 se užije předpisů platných před tímto dnem.

(3) Trestní příkazy vydané před 1. červencem 1990 se řídí dosavadními předpisy.“.

130. § 389 zní:

„§ 389

(1) Rozhodnutí o tom, že podle článku II zákona č. 175/1990 Sb. se nevykoná trest uložený před 1. červencem 1990, učiní soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(2) Rozhodnutí o tom, že podle článku II zákona č. 175/1990 Sb. se poměrně zkrátí trest uložený před 1. červencem 1990, učiní ve veřejném zasedání soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Byl-li trest smrti uložený před 1. červencem 1990 změněn v trest odnětí svobody, rozhodne o způsobu jeho výkonu ve veřejném zasedání soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.“.

131. Za § 391 se vkládají nové § 391a a 391b, které zní:

„§ 391a

(1) Federální ministerstvo národní obrany se zmocňuje vydat jednacím řád pro vojenské soudy, kterým podrobněji upraví postup vojenských soudů při vyřizování trestních věcí.

(2) Ministerstvo spravedlnosti České republiky a ministerstvo spravedlnosti Slovenské republiky se zmocňují vydat jednacím řád pro okresní a krajské soudy, kterým podrobněji upraví postup okresních a krajských soudů při vyřizování trestních věcí.

§ 391b

Ministerstvo financí, cen a mezd České republiky a ministerstvo financí, cen a mezd Slovenské republiky se zmocňují upravit v dohodě s Generální prokuraturou České republiky, Generální prokuraturou Slovenské republiky, s ministerstvem spravedlnosti České republiky a ministerstvem spravedlnosti Slovenské republiky a s federálním ministerstvem národní obrany obecně závazným právním předpisem postup národních výborů při zabezpečování a správě zajištěného majetku.“.

Čl. II

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění trestního řádu, jak vyplývá z pozdějších zákonů.

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1990.

Havel v. r.
Dubček v. r.
Čalfa v. r.

179

ZÁKON

ze dne 2. května 1990,

kterým se mění a doplňuje zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění zákona č. 173/1968 Sb., zákona č. 100/1970 Sb. a zákona č. 47/1973 Sb., se mění a doplňuje takto:

1. § 1 včetně nadpisu zní:

„§ 1

Účel výkonu trestu odnětí svobody

(1) Účelem výkonu trestu odnětí svobody je zabránit odsouzenému v dalším páčání trestné činnosti a soustavně ho vychovávat k tomu, aby vedl řádný život občana.

(2) Ve výkonu trestu odnětí svobody se musí respektovat přirozená důstojnost lidské osobnosti, nesmí být použity kruté nebo lidskou důstojnost ponižující způsoby zacházení a trestání.“

2. § 2 včetně nadpisu zní:

„§ 2

Nápravně výchovná činnost

K dosažení účelu výkonu trestu odnětí svobody se provádí nápravně výchovná činnost, která je souhrnem působení zvláštních výchovných postupů, kulturně výchovné práce, pracovní výchovy a stanoveného pořádku a kázně (režimu) v místech, ve kterých se trest odnětí svobody (dále jen „trest“) vykonává.“

3. § 3 odst. 1 a 2 včetně nadpisu znějí:

„§ 3

Zařízení k výkonu trestu

(1) Trest se vykonává v nápravně výchovných ústavech, v nápravně výchovných ústavech pro mladistvé a ve vojenských nápravných útvech. V ústavech pro výkon vazby je možné zřizovat samostatná oddělení pro výkon trestu.

(2) Nápravně výchovné ústavy, nápravně výchovné ústavy pro mladistvé a ústavy pro výkon vazby (dále jen „ústavy“) zřizuje a zrušuje ministr spravedlnosti České republiky a ministr spravedlnosti Slovenské republiky (dále jen „ministr spravedlnosti“). Vojenské nápravné útvary zřizuje a zrušuje ministr národní obrany České a Slovenské Federativní Republiky.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3 a věta za středníkem zní: „při ministerstvu spravedlnosti je možné k prohloubení vědeckosti a zvýšení účinnosti nápravně výchovné činnosti zřídit poradní orgán.“

4. V § 4 se slova „a socialistické organizace“ nahrazují slovy „organizace a zájmová sdružení občanů“ a slova „oddíl 13“ včetně závorek se nahrazují slovy „České republiky a Sboru nápravně výchovy Slovenské republiky (dále jen „Sbor nápravně výchovy“)“.

5. Nadpis druhého oddílu zní:

„Oddíl 2

Diferenciace výkonu trestu
v nápravně výchovných ústavech
a ústavech pro výkon vazby“.

6. § 5 odst. 1 zní:

„(1) Trest se vykonává odděleně podle pohlaví a odděleně na dospělých a mladistvých. V ústavech se trest vykonává diferencovaně ve třech nápravně výchovných skupinách.“

7. V § 5 se za odstavec 1 vkládá nový odstavec 2, který zní:

„(2) Do ústavů se k prohloubení výchovného vlivu výkonu trestu odsouzení rozdělují podle nápravně výchovných skupin. O tom, do které nápravně výchovné skupiny se odsouzený zařadí, rozhoduje soud. O tom, do kterého ústavu se odsouzený umístí, rozhoduje správa Sboru nápravně výchovy. Přitom se řídí konkrétními potřebami jeho resocializace, zejména aby odsouzený mohl udržovat vztahy s příbuznými (§ 12 odst. 2).“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

8. § 7 se vypouští.

9. § 8 včetně nadpisu zní:

„§ 8

Vnitřní diferenciac

(1) V rámci nápravně výchovných skupin se odsouzení rozdělují do kolektivů, které zpravidla společně pracují a jsou společně ubytované. Zařazování odsouzených do jednotlivých kolektivů se uskutečňuje podle věku, osobnosti, chování a vztahu k nápravně výchovné činnosti, druhu a závažnosti spáchaného činu, recidivy a výšky trestu tak, aby byli oddělení odsouzení, u kterých je možnost účinnějšího ovlivnění nápravně výchovnou činností, pachatelé odsouzení za činy spáchané z nedbalosti a méně narušení odsouzení od ostatních odsouzených.

(2) V zájmu zvýšení účinnosti nápravně výchovné činnosti s přihlédnutím na osobnost odsouzeného a možnost jeho účinnějšího ovlivnění je možno odsouzené umístit do polootevřených nebo otevřených oddělení příslušné nápravně výchovné skupiny se zmírněným režimem nápravně výchovného procesu a s rozšířenými možnostmi samosprávy.“

10. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který včetně nadpisu zní:

„§ 9a

V ý k o n t r e s t u u ž e n

(1) Výkon trestu odnětí svobody je vyloučen u těhotné ženy a ženy, která se stará o vlastní dítě mladší než jeden rok.

(2) Výkon trestu u žen, které překročily 60. rok věku, se vykonává tak, aby byl výkon trestu přiměřený tomuto věku a jejich zdravotnímu stavu, především jsou zařazovány do zvláštních kolektivů.“

11. Dosavadní text § 10 se označuje jako odstavec 1 a doplňuje se novým odstavcem 2, který zní:

„(2) Jestliže se proti odsouzenému ve výkonu trestu vede trestní řízení a je splněn důvod vazby podle § 67 trestního řádu, uplatní se proti němu přiměřeně omezení, která by si podle zákona vyžadoval důvod vazby, zejména odloučení spolupachatelů trestného činu, cenzura korespondence, povolování návštěv a případné nezařazování odsouzeného do práce.“

12. § 11 odst. 1 zní:

„(1) Ve výkonu trestu se pro odsouzené vytvářejí takové materiální a kulturní podmínky života, aby byl zabezpečen jejich náležitý tělesný a duševní rozvoj. V souladu s tím se stanoví náležitosti a podmínky stravování tak, aby odpovídaly obvyklým hodnotám výživy potřebným k udržení zdraví a síly, s přihlédnutím k obtížnosti vykonávané práce. Náležitosti a podmínky ubytování a vystrojování se stanoví v souladu s obecnými hygienickými požadavky a požadavky hygienických norem na hygienická zařízení, přičemž ubytovací plocha připadající na odsouzeného musí být nejméně 3,5 m², každý odsouzený musí mít zabezpečené lůžko a prostor pro uložení osobních věcí. Odivání odsouzených musí odpovídat klimatickým podmínkám a musí dostatečně chránit jejich zdraví.“

13. V § 11 odst. 4 se vypouštějí slova „jakož i odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání odsouzených“.

14. § 12 odst. 1 a 2 včetně nadpisu znějí:

„§ 12

K o r e s p o n d e n c e a n á v š t ě v y

(1) Odsouzený smí přijímat a odesílat korespondenci bez omezení. Náčelník ústavu a jím pověřená osoba jsou oprávněni nahlédnout do korespondence odsouzeného, s výjimkou peticí, stížností, žádostí a návrhů adresovaných státním orgánům a korespondence s advokátem, adresované na jeho pracoviště.

(2) Odsouzený smí přijímat návštěvy blízkých osob¹⁾ v rozsahu stanoveném řádem výkonu trestu odnětí svobody pro nápravně výchovnou skupinu, do které je zařazen. Nejméně však jednou za 2 týdny při zařazení do I. nápravně výchovné skupiny, jednou za měsíc při zařazení do II. nápravně výchovné skupiny a jednou za 6 týdnů při zařazení do III. nápravně výchovné skupiny. Je-li to v zájmu jeho nápravy nebo je-li pro to jiný závažný důvod, může se mu povolit návštěva jiné osoby.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

15. § 13 včetně nadpisu zní:

„§ 13

K n i h y a j i n é p u b l i k a c e

(1) Odsouzený může odebírat a číst denní tisk, knihy a jiné publikace podle svého zájmu, duševních potřeb a vyznání víry v rozsahu, jako je to umožněno ostatním členům společnosti.

(2) V zařízeních pro výkon trestu (§ 3) jsou zřízeny knihovny vybavené literaturou podobně jako veřejné knihovny, v nichž si odsouzení mohou půjčovat knihy podle vlastního výběru; ministr spravedlnosti stanoví povinné vybavení knihoven právními předpisy, právníčkou, jinou odbornou a náboženskou literaturou.“

16. V § 15 odst. 1 se poslední věta nahrazuje textem: „V zařízeních pro výkon trestu se vytvářejí takové podmínky pro podávání stížností a žádostí odsouzených, aby byla vyloučena možnost zacházení s nimi jinými než oprávněnými osobami. Náčelník ústavu určí okruh osob pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí.“

17. § 15 odst. 3 zní:

„(3) Odsouzený má právo na poskytování právní pomoci advokátem, jenž má oprávnění v mezích své plné moci vést s odsouzeným korespondenci a hovořit s ním bez omezení. Správa zařízení pro výkon trestu (§ 3) je povinna vytvořit podmínky umožňující pověřené osobě Sboru nápravně výchovy rozhovory mezi odsouzeným a advokátem vidět, ne však slyšet. V případě uvedeném v § 10 odst. 2 se přiměřeně použijí ustanov-

¹⁾ § 116 občanského zákoníku.

vení trestního řádu o styku obhájce s obviněným, který je ve vazbě.²⁾“.

18. § 16 včetně nadpisu zní:

„§ 16

S a m o s p r á v a o d s o u z e n ý c h

(1) Samosprávy odsouzených se volí na 1 rok ve všech nápravně výchovných skupinách příslušnými kolektivně odsouzených v tajných volbách.

(2) Odsouzení si volí ze svého středu oddílové samosprávy a z odsouzených, zvolených do oddílových samospráv, si volí celouústavní samosprávu.

(3) Posláním samosprávy odsouzených je vést odsouzené k samostatnému řešení otázek, které souvisejí se způsobem života a s prací ve výkonu trestu, napomáhat dodržování stanoveného pořádku a kázně, zvyšovat pracovní aktivitu, všeobecné i odborné vzdělání odsouzených, a tím je připravovat na aktivní zapojení do života společnosti po propuštění z výkonu trestu. Samospráva se též zabývá otázkami, které se týkají bezpečnosti a ochrany zdraví při práci; za tím účelem samosprávy odsouzených mají právo navrhnout náčelníkovi ústavu udělení kázeňské odměny (§ 19) a uložení kázeňských trestů (§ 20), projednávat s náčelníkem ústavu anebo jím pověřenou osobou zaměření a obsah nápravně výchovné činnosti, zejména zaměření pracovní výchovy odsouzených a obsah kulturně výchovné práce, mohou zprostředkovat podání a projednání společných stížností, žádostí a návrhů více odsouzených, pokud se týkají stejné věci, zastupují odsouzené při řešení otázek týkajících se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 28) a dalších otázek vyplývajících ze zařazení odsouzených do práce (§ 26 a 27).“.

19. V § 17 se za odstavec 1 vkládají nové odstavce 2 a 3, které znějí:

„(2) Mezi základní povinnosti odsouzeného patří i povinnost dodržovat opatření a pokyny k zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci podle zvláštních předpisů.³⁾“

(3) Odsouzený je povinen podrobit se osobní prohlídce, jsou-li splněny podmínky uvedené v § 82 odst. 2 a 3 trestního řádu, nebo je potřebné ji vykonat za účelem bezpečnosti odsouzeného, jiných osob, splnění služebního zákroku anebo výkonu trestu odnětí svobody.“.

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 4, který zní:

„(4) Odsouzeného, který neoprávněně odmítá plnit své povinnosti, je potřebné, pokud nestačila předcházející výzva nebo napomenutí, donutit k jejich plnění prostředky podle zákona povolenými.“.

20. Nadpis oddílu 4 zní: „Kázeňské odměny a tresty a zabavení věci“.

21. V § 19 odst. 2 se vypouští slovo „zejména“ a písmeno b).

Dosavadní písmena c), d), e), f), a g) se označují jako písmena b), c), d), e) a f).

22. § 20 včetně nadpisu zní:

„§ 20

K á z e ň s k é t r e s t y

(1) Zaviněné porušení stanoveného pořádku a kázně (režimu) při výkonu trestu je kázeňským přestupkem, za nějž se může odsouzenému uložit kázeňský trest.

(2) Kázeňskými tresty jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvíce o jednu třetinu až na dobu tří měsíců,
- c) zákaz přijetí balíčků až na dobu tří měsíců,
- d) propadnutí věci,
- e) umístění do uzavřeného oddělení v mimopracovní době až do 20 dnů,
- f) celodenní umístění do uzavřeného oddělení až do 20 dnů,
- g) umístění do samovazby až do 20 dnů.

(3) Propadnutí věci je možno uložit, jde-li o věc,

- a) již bylo použito ke spáchání kázeňského přestupku,
- b) která byla určena k spáchání kázeňského přestupku,
- c) kterou odsouzený získal kázeňským přestupkem nebo jako odměnu za něj,
- d) kterou odsouzený nabyl za věc uvedenou pod písmenem c).

Propadnutí věci je možno uložit samostatně nebo s jiným kázeňským trestem, patří-li věc pachateli kázeňského přestupku. Vlastníkem propadlé věci se stává stát.

(4) Trest propadnutí věci nelze uložit, je-li hodnota věci v nápadném nepoměru k povaze kázeňského přestupku.

(5) Pro umístění odsouzeného do celodenního umístění do uzavřeného oddělení a samovazby je potřebné předcházející vyjádření ústavního lékaře o tom, že ze zdravotního hlediska je odsouzený schopen podrobit se tomuto kázeňskému trestu. Při umístění do samovazby odsouzený nepracuje, je omezen v účasti na zájmové činnosti a není mu dovoleno číst denní tisk, knihy nebo jiné publikace a nakupovat věci osobní potřeby (§ 14) kromě základních hygienických potřeb. Stejně se postupuje i při celodenním umístění do uza-

²⁾ § 33, § 41 odst. 2, § 165 a § 166 odst. 2 trestního řádu.

³⁾ § 135 odst. 2 písm. a), b), c), f) zákoníku práce.

vřenému oddělení s tím rozdílem, že odsouzený je povinen vykonávat práce uvedené v § 27 odst. 2. S výkonem znovu uloženého kázeňského trestu celodenního umístění do uzavřeného oddělení nebo umístění do samovazby nelze začít dříve, než po uplynutí alespoň 10 dnů od výkonu některého z těchto kázeňských trestů; jestliže však kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddělení nebo umístění do samovazby byl znovu uložen ještě v průběhu výkonu některého z těchto kázeňských trestů, lze vykonat dva takové kázeňské tresty bezprostředně za sebou. Celodenní umístění do uzavřeného oddělení a umístění do samovazby nelze uložit odsouzené ženě. Umístění do uzavřeného oddělení v mimopracovní době lze uložit odsouzené ženě jen do 10 dnů.

(6) Osoby umístěné do samovazby a do celodenního umístění do uzavřeného oddělení musí být denně navštíveny lékařem, který posoudí, zda jsou zdravotně schopné podrobit se trestu.“

23. V § 21 odst. 2 se na konci připojují slova „s výjimkou propadnutí věci.“

24. Za § 21 se vkládají nové § 21a, 21b a 21c, které včetně nadpisu znějí:

„§ 21a

Prominutí kázeňského trestu a upuštění od výkonu zbytku kázeňského trestu

(1) Jestliže výkon kázeňského trestu, proti jehož uložení již nelze podat stížnost, není vzhledem na další chování odsouzeného potřebný, lze tento trest odpustit.

(2) Jestliže další výkon kázeňského trestu není potřebný, protože odsouzený projevuje účinnou snahu po nápravě, lze od výkonu jeho zbytku upustit.

(3) Prominutím kázeňského trestu a upuštěním od výkonu jeho zbytku se kázeňský trest považuje za vykonaný.

§ 21b

Zahlazení kázeňského trestu

(1) Jestliže po výkonu kázeňského trestu odsouzený splní podmínky pro udělení kázeňské odměny, lze mu místo jejího udělení zahladit kázeňské potrestání, kterým byl uložen zpravidla poslední vykonaný kázeňský trest.

(2) Zahlazením kázeňského potrestání se na odsouzeného hledí, jako by mu nebyl kázeňský trest uložen.

§ 21c

Zabavení věci

(1) Jestliže nebylo rozhodnuto o propadnutí věci, lze rozhodnout o tom, že se taková věc zabavuje,

- a) jestliže pachatele nelze za kázeňský přestupek stíhat nebo kázeňsky potrestat,
- b) jestliže mu věc nepatří nebo
- c) jestliže to vyžaduje bezpečnost osob, majetku, případně jiný obdobný obecný zájem.

(2) Rozhodnutí o zabavení věci je třeba písemně správou Sboru nápravné výchovy oznámit pachateli kázeňského přestupku a osobě, které se přímo týká, pokud je známa; vlastníkem zabavené věci se stává stát. Zabavení věci nelze uložit, jestliže od spáchání kázeňského přestupku uplynula doba 1 roku.“

25. § 22 včetně nadpisu zní:

„§ 22

Stížnost

(1) Odsouzený má právo do 3 dnů od oznámení rozhodnutí o uložení kázeňského trestu podat proti němu stížnost. Odkladný účinek má jen stížnost proti uložení propadnutí věci.

(2) Proti rozhodnutí o zabavení věci má pachatel kázeňského přestupku a osoba, které se rozhodnutí o zabavení věci přímo týká, právo do 3 dnů od oznámení tohoto rozhodnutí podat stížnost, která má odkladný účinek.

(3) O stížnosti rozhodne do 3 dnů náčelník nápravné výchovného ústavu nebo k tomu zmocněný jiný pracovník. K rozhodnutí o stížnosti nelze zmocnit pracovníka, který kázeňský trest uložil nebo který rozhodl o zabavení věci.“

26. V § 24 odst. 2 se vypouštějí slova „nebo přičinem“.

27. Nadpis oddílu 5 zní: „Zaměstnávání odsouzených“.

28. § 25 včetně nadpisu zní:

„§ 25

O b s a h z a m ě s t n á v á n í o d s o u z e n ý c h

Zaměstnávání odsouzených zahrnuje:

- a) zařazování odsouzených do společensky prospěšné práce a jejich odměňování za práci,
- b) vytváření podmínek pro to, aby odsouzení mohli získat a zvyšovat si svoji pracovní kvalifikaci.“

29. V § 26 odst. 1 se nahrazují slova „hospodářských organizací“ slovy „státních organizací (dále jen „organizací“)“.

30. V § 26 odst. 2 a 3 a v § 33 odst. 1 a 2 se vypouští slovo „hospodářské“; v § 26 se vypouští slovo „hospodářskou“; v § 33 odst. 2 se vypouští slovo „hospodářská“.

31. § 27 odst. 1 a 2 včetně nadpisu znějí:

„§ 27

Pracovní postavení a podmínky odsouzených

(1) Organizace poskytují nápravně výchovným

ústavům za práci odsouzených dohodnuté plnění (§ 26 odst. 3). Mzdu za práci poskytují podle ustanovení zákoníku práce a mzdových předpisů.

(2) Pracovní čas, pracovní podmínky a podmínky pro uložení přesčasové práce jsou u odsouzených stejné jako u ostatních pracovníků. Náčelník ústavu může nařídít odsouzeným práci přesčas v rozsahu a za podmínek stanovených, zvláštními předpisy;⁴⁾ nad tuto hranici může práci přesčas povolit na návrh ministra spravedlnosti vlády republiky.“

Dosavadní odstavec 2 se označuje jako odstavec 3.

32. V § 29 odst. 4 se vypouští poslední věta.

33. § 30 zní:

„§ 30

Posláním kulturně výchovné práce je vytvářet u odsouzených uvědomělý vztah ke společnosti založený na zásadách občanské morálky a kultury. Je zaměřena především na výchovu odsouzených k zachování zákonů a pravidel občanského spoluzítí, k pozitivnímu poměru k práci, k ochraně všech forem vlastnictví, jakož i na celkové zvyšování všeobecného vzdělání odsouzených a jejich kulturní úrovně.“

34. Za § 34 se vkládá nový § 34a, který zní:

„§ 34a

Za škodu způsobenou odsouzenému ve výkonu trestu při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s plněním těchto úkolů v organizaci nebo v ústavu opovídá organizace nebo ústav podle zvláštních předpisů.⁵⁾ Obdobně odpovídá organizace nebo ústav odsouzenému za škodu vzniklou pracovním úrazem, nemocí z povolání⁶⁾ a za škodu způsobenou na odložených věcech a při odvracení škody.⁷⁾“

35. V § 42 se slova „pracujícího člověka“ nahrazují slovem „občana“.

36. § 46 se vypouští.

37. § 48 včetně nadpisu zní:

„§ 48

Účast církevních organizací a sdružení občanů

(1) Na nápravě odsouzených se zúčastňují i církevní organizace a zájmová sdružení občanů, působící v souladu s obecně závaznými právními předpisy a mající vztah k odsouzenému, zejména tím, že jejich pověření zástupci mohou po dobu výkonu trestu udržovat

s odsouzenými osobní styk, zajímat se o jejich chování ve výkonu trestu a pomáhat při vytváření příznivých podmínek pro jejich budoucí život. Na požádání je správa ústavu informuje o stavu a o chování odsouzeného.

(2) Nápravně výchovné ústavy umožňují konat v době pracovního klidu společné náboženské obřady odsouzených. Účast na náboženských obřadech je dobrovolná. Dobu konání společných náboženských obřadů vymezí ústavní řád (§ 18).“

38. V § 49 odst. 1 se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

39. V § 50 se z nadpisu vypouští slovo „hospodářských“, z odstavců 1 a 3 se vypouští slovo „hospodářské“, z odstavce 2 se vypouští slovo „hospodářská“, z odstavce 2 se vypouští slovo „okresního“, v odstavci 3 se slova „společenskými organizacemi“ nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

40. Dosavadní text § 52, v kterém se slova „pracujícího člověka“ nahrazují slovem „občana“, se označuje jako odstavec 1 a doplňuje se novým odstavcem 2, který zní:

„(2) Mladistvému, který má plnit povinnou školní docházku, ústav zabezpečí její plnění vyučováním místo výkonu práce.“

41. V § 53 odst. 2 se slova v závorce „odst. 2“ nahrazují slovy „odst. 3“.

42. § 54 včetně nadpisu zní:

„§ 54

Diferenciace výkonu trestu

(1) V nápravně výchovných ústavech pro mladistvé nejsou stanoveny nápravně výchovné skupiny; rozsah práv a omezení mladistvých je vymezen jednotně.

(2) V nápravně výchovných ústavech pro mladistvé se mladiství rozdělují do kolektivů podle povahových vlastností, pracovních schopností, druhu a závažnosti spáchaného činu, recidivy a výměry trestu tak, aby byli odděleni zejména mladiství, u kterých je možnost účinnějšího ovlivnění nápravně výchovnou činností, mladiství s kladným vztahem k práci a společnosti, odsouzení za trestné činy spáchané z nedbalosti a trestné činy menší společenské nebezpečnosti, prvně trestaní mladiství od mladistvých narušených, odsouzených za zvlášť závažné trestné činy, organizátorů a vedoucích skupinové trestné činnosti a agresivních mladistvých, a podle možnosti i od těch, kteří z výkonu trestu předtím uprchli, nebo se o to pokusili.“

⁴⁾ § 97 odst. 1 až 3 zákoníku práce.

⁵⁾ § 187, 205a a 205b zákoníku práce.

⁶⁾ § 190 až 203 zákoníku práce.

⁷⁾ § 204 a 205 zákoníku práce.

43. § 55 včetně nadpisu zní:

„§ 55
N á v š t ě v y

Mladistvý vykonávající trest v nápravně výchovném ústavě pro mladistvé smí přijímat návštěvy v rozsahu, který se stanoví se zřetelem na zájem upevnění vztahu mladistvého k rodině, na posílení výchovného vlivu výkonu trestu. Návštěvy příbuzných smí přijímat nejméně jednou za týden.“

44. § 56 odst. 1 zní:

„(1) Kázeňskými tresty u mladistvých vykonávajících trest v nápravně výchovném ústavu pro mladistvé jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvíce o jednu třetinu až do dvou měsíců,
- c) propadnutí věci,
- d) umístění do uzavřeného oddělení v mimopracovní době až do 10 dnů,
- e) celodenní umístění do uzavřeného oddělení až do 10 dnů,
- f) umístění do samovazby až do 10 dnů.“

45. V § 59 se slova „i krajské“ nahrazují slovy „v mezích své působnosti i“.

46. V § 60 se slovo „hospodářské“ vypouští a slova „společenskými organizacemi“ se nahrazují slovy „zájmovými sdruženími občanů“.

47. V § 61a odst.2 se vypouští slovo „socialistické“.

48. § 62a se doplňuje odstavcem 4, který zní:

„(4) Příslušníci Sboru nápravné výchovy jsou oprávněni v nebezpečí při plnění služebního úkolu požádat každého o pomoc. Kdo byl požádán o pomoc, je povinen ji poskytnout; nemusí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá okolnost nebo jestliže by tím vydal vážnému ohrožení sebe nebo blízkou osobu.“

49. V § 64 se vypouští odstavec 2. Zároveň se zrušuje označení odstavců.

50. § 65 zní:

„§ 65

(1) Odsouzený je povinen nahradit náklady výkonu trestu za dobu, po kterou svým zaviněním způsobil, že tyto náklady se nemohly uhradit srážkami z jeho pracovní odměny (§ 29 odst. 2).

(2) Podle odstavce 1 hradí odsouzený náklady výkonu trestu i po dobu léčebně preventivní péče, která byla potřebná, protože si úmyslně způsobil nebo jinému dovolil způsobil mu újmu na zdraví nebo bez zá-

važných důvodů se odmítl podrobit lékařskému zákroku, ke kterému dal podnět anebo předcházející souhlas. V těchto případech je odsouzený povinen nahradit i zvýšené náklady ochrany a dopravy do zdravotnických zařízení.

(3) Rozhodnutí o náhradě podle odstavců 1 a 2 vydá náčelník ústavu. Způsob určení náhrady nákladů ochrany a dopravy a nákladů předvedení spolu s dalšími podrobnostmi o jejich náhradě určí ministr spravedlnosti obecně závazným právním předpisem. Úhrná výše náhrady nákladů jednoho předvedení však nemůže být vyšší než 300 Kčs; toto omezení se nevztahuje na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s neúspěšným návrhem odsouzeného na povolení obnovy řízení.“

51. Za § 65 se vkládá nový § 66, který zní:

„§ 66

(1) Výkon rozhodnutí, kterým se uložila povinnost nahradit škodu (§ 32) a náklady výkonu trestu, náklady ochrany a dopravy a náklady předvedení (§ 65), uskutečňuje srážkami ze mzdy⁸⁾ nebo příkázáním pohledávky podle zvláštních předpisů ta organizační složka Sboru nápravné výchovy, která pohledávku spravuje.

(2) Podle odstavce 1 se postupuje i při náhradě nákladů spojených s výkonem vazby.⁹⁾“

52. V § 67 se vypouští slovo „hospodářské“.

53. Za § 67 se vkládá nový § 67a, který zní:

„§ 67a

(1) Jestliže utrpěl poškození na zdraví nebo smrt občan v souvislosti s pomocí, kterou poskytl Sboru nápravné výchovy nebo jeho příslušníkům na jejich žádost (§ 62a odst. 4) anebo s jejich vědomím, vzniklou škodu uhradí stát obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání pracovníků. Vláda České a Slovenské Federativní Republiky nařízením určí,

- a) v kterých případech a v jakém rozsahu patří občanovi, který poskytl pomoc, a členovi závodní stráže (dále jen „pracovník“), který utrpěl poškození na zdraví při střežení nebo v souvislosti s ním (§ 67), jednorázové mimořádné odškodnění,
- b) v kterých případech a jak se zvyšuje jednorázové odškodnění patřící podle pracovníprávních předpisů pozůstalým po pracovníkovi usmrčeném při střežení nebo v souvislosti s ním, nebo po občanovi, který poskytl pomoc, a kdy lze takovéto odškodnění přiznat osobám, které byly na něho odkázány výživou.

⁸⁾ § 71 až 80 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád).

⁹⁾ § 152 odst. 1 písm. a) trestního řádu.

(2) Občanovi se uhradí i škoda na věcech, která mu vznikla v souvislosti s poskytnutím této pomoci. Přitom se uhrazuje skutečná škoda, a to uvedením do předešlého stavu; není-li to dobře možné nebo účelné, uhrazuje se v penězích. Poškozenému se však může přiznat náhrada nákladů spojených s obstaráním nové věci jako náhrady za věc poškozenou; to platí i v případě, že se náhrada věcné škody poskytuje pracovníkovi, kterému škoda vznikla při střežení nebo v souvislosti s ním.

(3) Škodu, kterou způsobil občan v souvislosti s pomocí poskytnutou Sboru nápravné výchovy nebo jeho příslušníkům, a věcnou škodu, která jinému občanovi vznikla v důsledku opatření nevyhnutných při plnění služebních úkolů příslušníky Sboru nápravné výchovy, hradí stát.

(4) Právo na náhradu škody za poskytnuté plnění vůči tomu, kdo za ni odpovídá poškozenému podle občanského zákoníku, není předcházejícími ustanoveními dotčeno.

(5) Náhradu škody podle odstavců 1 až 3 poskytuje v zastoupení státu příslušné ministerstvo spravedlnosti.“

54. § 71 se doplňuje novým odstavcem 4, který zní:

„(4) Pokud je zřejmé, že odsouzený, který vykonává trest ve vojenském nápravném útvaru, bude před jeho vykonáním propuštěn z činné služby a nejsou-li splněny podmínky pro upuštění od výkonu zbytku trestu nebo pro jeho podmíněné propuštění na svobodu, soud rozhodne, že dnem propuštění z činné služby se odsouzený pro výkon zbytku trestu přeřadí do nápravně výchovného ústavu a zařadí ho zpravidla do první nápravně výchovné skupiny.“

Čl. II

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona o výkonu trestu odnětí svobody, jak vyplývá z pozdějších zákonů.

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1990.

Havel v. r.
Dubček v. r.
Čalfa v. r.

180

ZÁKON

ze dne 4. května 1990

o změnách předpisů o nemocenském a sociálním zabezpečení a mateřském příspěvku a některých dalších předpisů.

Federální shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky se usneslo na tomto zákoně:

Čl. I

Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o nemocenském pojištění zaměstnanců, zákona č. 58/1964 Sb., o zvýšení péče o těhotné ženy a matky, zákoníku práce č. 65/1965 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., o změnách v nemocenském pojištění a v nemocenské péči, zákona č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., o zvýšení mateřského příspěvku a o změnách v nemocenském zabezpečení, zákona č. 73/1982 Sb., o změnách zákona o sociálním zabezpečení a předpisů o nemocenském pojištění, zákona č. 148/1983 Sb., o sjednocení sazeb nemocenského, zákona č. 109/1984 Sb., o změnách v nemocenském za-

bezpečení, zákona č. 51/1987 Sb., o změnách v nemocenském zabezpečení a zákona č. 110/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, se mění a doplňuje takto:

1. § 2 odst. 1 písm. c) zní:

„c) členové nezemědělských družstev, u nichž součástí členství je též pracovní vztah“.

2. V § 2 odst. 2 se vypouštějí slova „pro socialistický sektor“.

3. V § 2 odst. 3 se vypouští ustanovení písmene b) a dosavadní ustanovení písmene c) se označuje jako písmeno b).

4. V § 2 odst. 3 písm. b) se slova „Ústřední rada odborů a státní úřad sociálního zabezpečení společnou vyhláškou v úředním listě“ nahrazují slovy „vyhláškou federálního ministerstva práce a sociálních věcí“.

5. V § 3 odst. 2 písm. b) se slova „Ústřední rada odborů v dohodě se státním úřadem sociálního zabezpečení“ nahrazují slovy „vyhláškou federálního ministerstva práce a sociálních věcí“.

6. V § 9 se slova „Ústřední rada odborů může v dohodě se státním úřadem sociálního zabezpečení vyhláškou v úředním listě“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí může vyhláškou“ a vypouští se ustanovení písmene b).

7. V § 10 odst. 1 se vypouštějí slova „přednostně a“.

8. § 11 zní:

„§ 11

Dávky nemocenského pojištění jsou

- a) lázeňská péče,
- b) peněžité dávky:
 1. nemocenské,
 2. podpora při ošetřování člena rodiny,
 3. vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství,
 4. peněžité pomoci v mateřství,
 5. podpora při narození dítěte,
 6. pohřebné,
- c) přídatky na děti.“

9. § 12 odst. 3 zní:

„(3) O výběru zaměstnanců a jejich rodinných příslušníků pro lázeňskou péči se rozhoduje na podkladě lékařských návrhů.“

10. § 12 odst. 4, § 13 a 14 se vypouštějí.

11. V § 17 se nahrazuje v odstavci 1 slovo „pracovníka“ slovem „zaměstnanec“ a v odstavci 2 slovo „pracovník“ slovem „zaměstnanec“.

12. § 20 a 22 se vypouštějí.

13. § 23 zní:

„§ 23

Nemocenské při pracovní neschopnosti pro aktivní tuberkulózu náleží ve výši čisté denní mzdy, nejvýše však v částce rozhodné pro stanovení nemocenského, jestliže pracovní neschopnost z tohoto důvodu trvá déle než měsíc.“

14. V § 24 odst. 1 písm. c) se za slovo „opilosti“ vkládají tato slova: „nebo zneužití omamných prostředků“.

15. V § 25 odst. 1 se slovo „pracovníku“ nahrazuje slovem „zaměstnanci“ a v odstavci 2 se slova „s pracovníkem“ nahrazují slovy „se zaměstnancem“.

16. § 25 odst. 3 a 4 zní:

„(3) Podpora při ošetřování člena rodiny se poskytuje nejvýše po dobu prvních sedmi pracovních dnů, pokud potřeba ošetřování (péče) v nich trvá.

(4) Zaměstnanec, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do skončení povinné školní docházky

a je jinak osamělý, se podpora při ošetřování člena rodiny poskytuje nejvýše po dobu prvních 13 pracovních dnů, pokud potřeba ošetřování (péče) v nich trvá.“

17. V § 43 se za slova „člena rodiny“ vkládají tato slova: „vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství“.

18. § 44 odst. 1 zní:

„(1) Nárok na nemocenské, podporu při ošetřování člena rodiny, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství nebo peněžitou pomoc v mateřství za jednotlivé dny se promlčuje, nebyl-li uplatněn do tří let ode dne, za který náleží.“

19. V § 44 odst. 2 až 4 se slova „jednoho roku“ nahrazují slovy „tří let“.

20. V § 45 odst. 3 se slova „odborový orgán“ nahrazují slovy „orgán nemocenského pojištění“.

21. V § 47 odst. 1 se slova „ministerstvem zdravotnictví, popřípadě jinými zdravotnickými orgány“ nahrazují slovy „vyhláškami ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České republiky a ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské republiky“.

22. V § 48 odst. 1 se za slova „člena rodiny“ vkládají tato slova: „vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství“.

23. V § 51 odst. 1 a 2 se slova „Ústřední rada odborů“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“.

24. V § 51 odst. 2 se vypouštějí ustanovení písmen a) a c) a v ustanovení písmene d) se vypouštějí slova „jakož i v kterých případech se přídatky na děti poskytují odchýlně od ustanovení § 30 odst. 2 nebo § 32“.

25. V § 51 odst. 3 se slova „Ministerstvo zdravotnictví v dohodě s Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České republiky a ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské republiky“.

26. V § 51 odst. 4 zní: „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí v dohodě s ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí České republiky a s ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské republiky vydá předpisy o přechodu z pracovní neschopnosti podle tohoto zákona do invalidity (částečné invalidity) podle předpisů o důchodovém zabezpečení.“

27. § 52 zní:

„§ 52

Orgány nemocenského pojištění jsou federální ministerstvo práce a sociálních věcí a další státní orgány určené zákony národních rad.“

28. V § 53 odst. 1 se slova „orgánech Revolučního odborového hnutí“ nahrazují slovy „příslušných orgánech nemocenského pojištění“.

29. § 54 zní:

„§ 54

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí řídí rozvoj nemocenského pojištění, zejména zpracovává koncepcce a návrhy právních úprav v nemocenském pojištění, dbá o účelné vynakládání státních prostředků určených na nemocenské pojištění, koordinuje jednotné provádění nemocenského pojištění, připravuje návrhy mezinárodních smluv a zabezpečuje úkoly vyplývající z těchto smluv; přitom spolupracuje s ostatními orgány nemocenského pojištění.“.

30. V § 55 odst. 1 se vypouští odstavec 1 a označení odstavce 2.

31. Za § 57 se vkládá nový oddíl třetí, který včetně nadpisu zní:

„*Oddíl třetí*

Řízení v dávkových a v jiných než dávkových věcech nemocenského pojištění

§ 57a

Pokud tento zákon nebo zákony národních rad nestanoví odchylky od obecných předpisů o správním řízení, platí tyto předpisy.

§ 57b

(1) Proti rozhodnutí o povinnosti zaměstnance nebo jiného příjemce peněžité dávky nemocenského pojištění nebo přídávků na děti vrátit přeplatek na dávce neprávem vyplacené, jakož i proti rozhodnutí v jiných než dávkových věcech nemocenského pojištění, která byla vydána v odvolacím řízení, lze podat opravný prostředek k soudu.¹⁾

(2) Proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti není přípustný opravný prostředek. Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění předpisů o nemocenském pojištění, odstraňují orgány určené zákony národních rad.“.

32. V § 58 odst. 1 a 2 se vypouštějí slova „odborových orgánů“.

33. V § 59 se slova „odborových orgánů“ nahrazují slovy „orgánů uvedených v § 52“ a na konci se připojuje tato věta: „Totéž platí pro jiné organizace a zaměstnavatele.“.

34. § 63 odst. 1 zní:

(1) Federální ministerstvo práce a sociálních věcí v dohodě s ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí České republiky a s ministerstvem zdravotnictví a sociálních věcí Slovenské republiky upraví blíže vyhláškou

a) povinnosti a odpovědnost zaměstnavatelů a zaměstnanců a postup v dávkových a v jiných než dávkových věcech nemocenského pojištění,

b) příjmy nemocenského pojištění, zejména pojistné, přírůžku k pojistnému, penále, jejich vyměrování a vykazování a příjmy z nároků na náhradu vyplacených dávek proti zaměstnavatelům a jiným osobám, jakož i výdaje nemocenského pojištění.“.

35. V § 63 odst. 2 se slova „Ústřední rada odborů“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“.

36. § 63 odst. 3 se vypouští.

37. § 63a se vypouští.

Čl. II

Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění zákona č. 58/1964 Sb., o zvýšení péče o těhotné ženy a matky, zákona č. 87/1968 Sb., o změnách v nemocenském pojištění a v nemocenské péči, zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., o zvýšení mateřského příspěvku a o změnách v nemocenském zabezpečení, a zákona č. 109/1984 Sb., o změnách v nemocenském zabezpečení, se mění a doplňuje takto:

1. § 18 odst. 2 věta první zní: „Nemocenské při neschopnosti k službě pro aktivní tuberkulózu náleží ve výši čistého denního příjmu.“.

2. V § 20 odst. 1 písm. c) se za slovo „opilsti“ vkládají tato slova: „nebo zneužití omamných prostředků“.

Čl. III

Zákon č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 240/1988 Sb.), se mění a doplňuje takto:

1. Vypouští se preambule zákona s výjimkou slov: „Národní shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně.“.

2. § 11 a 13 se vypouštějí.

3. § 14 zní:

„§ 14

Nemocenské při pracovní neschopnosti pro aktivní tuberkulózu náleží ve výši průměrné denní pracovní odměny, z níž bylo nemocenské stanoveno, nejvýše však v částce 150 Kčs za pracovní den, jestliže pracovní neschopnost z tohoto důvodu trvá déle než měsíc.“.

¹⁾ § 244 a násl. občanského soudního řádu.

4. V § 15 odst. 1 písm. c) se za slovo „opilstí“ vkládají tato slova: „nebo zneužití omamných prostředků“.

5. § 16 odst. 3 a 4 zní:

„(3) Podpora při ošetřování člena rodiny se poskytuje nejvýše po dobu prvních sedmi pracovních dnů, pokud potřeba ošetřování (péče) v nich trvá.“

(4) Členu družstva, který má v trvalé péči aspoň jedno dítě ve věku do skončení povinné školní docházky a je jinak osamělý, se podpora při ošetřování člena rodiny poskytuje nejvýše po dobu prvních 13 pracovních dnů, pokud potřeba ošetřování (péče) v nich trvá.“

6. V § 19a odst. 5 se slova „Ministerstvo práce a sociálních věcí v dohodě s ministerstvem zemědělství a výživy a s Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“.

7. § 20 odst. 3 písm. b) zní:

„b) byla účastna sociálního zabezpečení osob samostatně výdělečně činných, a jde-li o dobu před 1. květnem 1990, zabezpečení umělců, občanů poskytujících věcná plnění a výkony na základě povolení národního výboru, anebo zabezpečení jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících,“.

8. § 20 odst. 3 písm. d) zní:

„d) byla poživatelkou důchodu ze sociálního zabezpečení,“.

9. V § 26 odst. 1 se slova „okresního národního výboru“ nahrazují slovy „příslušného orgánu“.

10. V § 33 odst. 4 se na konci připojují tato slova: „jakož i civilní služba“.

11. V § 34 odst. 2 písm. c) se za slova „v ozbrojených silách“ vkládají slova „a civilní služby“.

12. V § 91 odst. 2 se vypouští věta třetí.

13. V § 93 se slova „místní národní výbor“ nahrazují slovy „příslušný orgán“ a vypouští se poslední věta.

14. V § 98 se za středník vkládá slovo „federální“.

15. V § 100 odst. 1 až 3 se slova „jednoho roku“ nahrazují slovy „tří let“:

16. § 104 se vypouští.

17. V § 113 se vypouští nadpis a slova „ministerstvo práce a sociálních věcí, národní výbory“ se nahrazují slovy „federální ministerstvo práce a sociálních věcí a další státní orgány určené zákony národních rad“.

18. § 115 se vypouští.

19. § 116 odst. 1 zní:

„(1) Družstva poskytují dávky v případech, ve kterých je na ně zákonný nárok a ve kterých všechny podmínky pro jejich poskytování nebo výši jsou nepochybné a nesporné.“

20. V § 116 se vypouští odstavce 2 a dosavadní odstavec 3 se označuje jako odstavec 2.

21. V § 118 se vypouští nadpis a odstavec 2 zní:

„(2) Jestliže družstvo porušilo nebo zanedbalo své povinnosti a tím došlo k poskytnutí dávky neprávem nebo ve vyšší výměře, než v jaké náležela, je povinno nahradit neprávem vyplacené částky. O povinnosti nahradit neprávem vyplacené částky rozhoduje příslušný orgán.“

22. § 119 a 120 se vypouštějí.

23. V § 121 se vypouštějí odstavce 1 a 2 a označení odstavce 10.

24. § 122 zní:

§ 122

(1) Proti rozhodnutí o povinnosti příjemce peněžité dávky ze zabezpečení v nemoci a ze zabezpečení matky a dítěte vrátit přeplatek na dávce neprávem vyplacené, jakož i proti rozhodnutí v jiných než dávkových věcech zabezpečení v nemoci a zabezpečení matky a dítěte, která byla vydána v odvolacím řízení, lze podat opravný prostředek k soudu.¹⁾

(2) Proti rozhodnutí o odstranění tvrdosti není přípustný opravný prostředek. Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění předpisů o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, odstraňují orgány určené zákony národních rad.“

25. § 143 se vypouští.

26. V § 144 se slova „Ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví v dohodě s ministerstvem zemědělství a výživy, se Svazem družstevních rolníků a s Ústřední radou odborů“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí stanoví vyhláškou výši příspěvku jednotného zemědělského družstva na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení,²⁾ způsob jeho výpočtu a odvádění a“.

Čl. IV

Zákon č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přídavcích na děti z nemocenského pojištění, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 189/1988 Sb.), se mění a doplňuje takto:

¹⁾ § 244 a násl. občanského soudního řádu.

²⁾ § 101 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

1. § 3 včetně nadpisu zní:

„§ 3

Okruh oprávněných

(1) Dávky v mateřství podle tohoto zákona náleží pracovním a dalším osobám účastným nemocenského pojištění podle zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nemocenském pojištění“) a předpisů podle něho vydaných.

(2) Kde se v tomto zákoně mluví o pracovníci, rozumí se tím i další osoba uvedená v odstavci 1.

(3) Podpora při narození dítěte náleží také rodinným příslušníkům pracovníků a dalších osob účastných nemocenského pojištění podle zákona o nemocenském pojištění a předpisů podle něho vydaných.“

2. § 6 odst. 2 písm. b) a c) zní:

„b) byla poživatelkou důchodu ze sociálního zabezpečení,

c) byla účastna zabezpečení podle předpisů o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, anebo sociálního zabezpečení osob samostatně výdělečně činných,“

3. V § 6 odst. 2 se připojují ustanovení písmen f) a g), která zní:

„f) byla účastna před 1. květnem 1990 zabezpečení umělců, občanů poskytujících věcná plnění a výkony na základě povolení národního výboru nebo zabezpečení jednotlivě hospodařících rolníků a jiných osob samostatně hospodařících,

g) byla účastna před 1. červencem 1990 nemocenského pojištění členů výrobních družstev.“

4. V § 12 odst. 1 se slova „okresního orgánu správy nemocenského pojištění“ nahrazují slovy „příslušného orgánu“.

5. § 16 zní:

„§ 16

Okruh oprávněných

(1) Přídatky na děti náleží pracovníkům a dalším osobám účastným nemocenského pojištění podle zákona o nemocenském pojištění a předpisů podle něho vydaných.

(2) Kde se v tomto zákoně dále mluví o pracovníku, rozumí se tím i další osoba uvedená v odstavci 1.“

6. V § 22 odst. 2 písm. c) se za slova „v ozbrojených silách“ vkládají slova „a civilní služby“.

7. V § 23 se na konci připojují tato slova: „jakož i civilní služba“.

8. V § 32 odst. 1 se slova „ve výrobním družstvu“ nahrazují slovy „v družstvu, kde součástí členství byl též pracovní vztah“.

9. § 32 odst. 4 zní:

„(4) Podrobnosti upraví vyhláškou federální ministerstvo práce a sociálních věcí.“

10. V § 36 se v odstavcích 1 a 2 slova „Ústřední rada odborů“ nahrazují slovy „Federální ministerstvo práce a sociálních věcí“.

Čl. V

Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, se mění a doplňuje takto:

1. § 5 včetně nadpisu zní:

„§ 5

Organizace

Organizacemi se pro účely předpisů sociálního zabezpečení rozumějí právnické osoby a občané, kteří zaměstnávají jiné občany (§ 1 odst. 7).“

2. § 73 odst. 3 zní:

„(3) Při plnění úkolů sociální péče státní orgány úzce spolupracují se společenskými a jinými organizacemi.“

3. Za § 73 se vkládá další § 73a, který zní:

„§ 73a

(1) Sociální služby mohou poskytovat též organizace a občané.

(2) Stát může organizacím a občanům, poskytujícím sociální služby, poskytovat příspěvky na úhradu nákladů za tyto služby; v těchto případech mají příslušné orgány sociálního zabezpečení právo kontrolovat hospodaření s poskytnutými příspěvky a požadovat vyúčtování a právo na vrácení poskytnutých příspěvků, jestliže byly použity v rozporu s účelem, na který byly poskytnuty.

(3) Příslušné státní orgány mají právo sledovat úroveň poskytovaných sociálních služeb a dodržování nezbytných, zejména zdravotnických a hygienických podmínek, a ukládat opatření k odstranění zjištěných závad.“

4. V § 74 odst. 1 a 2, § 81 odst. 2, § 82 odst. 2 a 3, § 84, 85, § 86 odst. 1, § 88, § 91 odst. 1, § 92 odst. 1, 3 a 4, § 102 odst. 2, 3 a 5, § 106 odst. 5, § 112, 118, § 120 odst. 3, 4 a 6, § 125 odst. 2, § 144 odst. 1 a § 177 odst. 2 písm. n) se slova „národní výbor“, „národní výbory“, „národního výboru“ a „národním výborem“ nahrazují slovy „příslušný státní orgán“, „příslušné státní orgány“, „příslušného státního orgánu“ a „příslušným státním orgánem“.

5. § 114 odst. 1 zní:

„(1) Orgány sociálního zabezpečení jsou federální

ministerstvo práce a sociálních věcí a další státní orgány určené zákony národních rad.“.

6. V § 116 odst. 2 se slova „úřady důchodového zabezpečení a národní výbory“ nahrazují slovy „státní orgány republik“.

7. § 117 se vypouští.

8. § 120 odst. 1 písm. b) až d) zní:

„b) členové družstva, u nichž součástí členství je též pracovní vztah, u družstva, jehož jsou členy,

c) občané, kteří mají v důchodovém zabezpečení práva a povinnosti jako pracovníci v pracovním poměru, u organizace (orgánu), která pro ně vede záznamy a plní další povinnosti důchodového zabezpečení,

d) ostatní občané u příslušného státního orgánu.“.

9. V § 120 odst. 1 se vypouští ustanovení písmene e).

10. § 120 odst. 5 zní:

„(5) Organizace, která sepsala žádost o dávku důchodového zabezpečení, je povinna ji předložit příslušnému státnímu orgánu bez prodlení, nejdéle do osmi dnů ode dne sepsání žádosti o tuto dávku. Příslušná organizace (státní orgán) nesmí odmítnout sepsání žádosti o dávku důchodového zabezpečení, a to i když má za to, že občan nesplňuje podmínky stanovené pro nárok na důchod nebo není-li žádost občana doložena potřebnými doklady.“.

11. § 122 odst. 1 a 2 zní:

(1) O opravném prostředku proti rozhodnutí o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení uvedenou v § 7 písm. a) č. 1 až 7, písm. b) a c) rozhoduje soud;¹⁵⁾ jde-li však o rozhodnutí o výchovném a zvýšení pro bezmocnost k sociálnímu důchodu, rozhoduje soud o opravném prostředku až proti rozhodnutí odvolacího orgánu.

(2) Opravný prostředek není přípustný

a) proti rozhodnutí, které je podkladem pro rozhodnutí o zákonném nároku na dávku důchodového zabezpečení; soud přezkoumává taková rozhodnutí jen při rozhodování o opravném prostředku proti rozhodnutí státního orgánu. Zruší-li soud rozhodnutí státního orgánu, vydá tento orgán nové rozhodnutí;

b) proti rozhodnutí o žádosti o odstranění tvrdosti zákona.“.

12. § 174 zní:

„174

Odstraňování tvrdosti

Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení vojáků z povolání, příslušníků

Sboru národní bezpečnosti a příslušníků sborů nápravné výchovy podle tohoto zákona, mohou odstraňovat v oborech své působnosti ministři národní obrany a vnitra České a Slovenské Federativní Republiky a v ostatních případech státní orgány určené zákony národních rad.“.

13. V § 177 odst. 2 písm. p) se vypouštějí slova „národní výbor“.

Čl. VI

Zákon č. 107/1971 Sb., o mateřském příspěvku, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 106/1987 Sb.), se mění a doplňuje takto:

1. V § 7 odst. 2 se za větu druhou vkládá tato věta: „Proti rozhodnutí o povinnosti vrátit přeplatek, které bylo vydáno v odvolacím řízení, lze podat opravný prostředek ke krajskému soudu.“⁷⁾

2. § 10 odst. 1 písm. b) až d) zní:

„b) členky družstev, u nichž součástí členství je též pracovní vztah, u družstva, v němž jsou pracovně činné,

c) vojákyně v činné službě, příslušnice Sboru národní bezpečnosti a příslušnice sborů nápravné výchovy u orgánů, které provádějí jejich nemocenskou péči,

d) ostatní ženy u příslušného státního orgánu.“.

3. V § 10 odst. 1 se vypouští ustanovení písmene e).

4. V § 11 odst. 2 se slova „okresní národní výbor“ nahrazují slovy „příslušný státní orgán“.

5. § 14 odst. 1 zní:

„(1) Tvrdosti, které by se vyskytly při provádění tohoto zákona, mohou odstraňovat, jde-li o vojákyně v činné službě, příslušnice Sboru národní bezpečnosti a příslušnice sborů nápravné výchovy, orgány příslušné k odstraňování tvrdostí na úseku nemocenské péče v ozbrojených silách a v ostatních případech státní orgány určené zákony národních rad.“.

6. V § 16 se vypouštějí slova „Ústřední radou Československého revolučního odborového hnutí a“.

Čl. VII

Zákon č. 117/1966 Sb., o některých důsledcích zanedbávání péče o děti, ve znění zákona č. 99/1972 Sb., o zvýšení přídavků na děti a výchovného, se mění a doplňuje takto:

§ 7 písm. a) zní:

„a) o přídavcích na děti ze zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a zabezpečení matky a dítěte

¹⁵⁾ § 244 a násl. občanského soudního řádu.

⁷⁾ § 244 a násl. občanského soudního řádu.

a o výchovném poskytnutém v důchodovém zabezpečení,“.

Čl. VIII

Na výběrovou a dětskou rekreaci organizovanou odborovými organizacemi se poskytují příspěvky ze státního rozpočtu. Způsob a výši jejich poskytování stanoví federální ministerstvo financí na návrh příslušných ústředních odborových orgánů.

Čl. IX

(1) Vznikl-li důvod pro poskytování podpory při ošetřování člena rodiny přede dnem účinnosti tohoto zákona a trvá-li ještě k tomuto dni, poskytuje se tato dávka podle předpisů platných přede dnem účinnosti tohoto zákona. K prodloužení poskytování této dávky je v tomto případě příslušný orgán, který byl k takovému rozhodnutí příslušný přede dnem účinnosti tohoto zákona.

(2) Ustanovení tohoto zákona o řízení platí i pro řízení pravomocně neskončená před počátkem jeho účinnosti. Právní účinky úkonů, které v řízení nastaly před účinností tohoto zákona, zůstávají zachovány. Pro běh lhůt, které v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, ještě neskončily, platí dosavadní předpisy.

(3) V řízení, které není ke dni účinnosti tohoto zákona pravomocně ukončeno, pokračuje orgán, jehož příslušnost upravují zákony národních rad.

(4) O poskytnutí lázeňské péče s nástupem do 31. prosince 1990 rozhodují orgány, které byly příslušné

rozhodovat o jejím poskytování přede dnem účinnosti tohoto zákona, a to podle předpisů platných před tímto dnem.

(5) Dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se ze Správy nemocenského pojištění převádí Ústřední správa nemocenského pojištění¹⁾ do federálního ministerstva práce a sociálních věcí.

Čl. X

Předsednictvo Federálního shromáždění se zmocňuje, aby ve Sbírce zákonů vyhlásilo úplné znění zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, jak vyplývá ze zákonů jej měnících a doplňujících.

Čl. XI

Zrušují se:

1. ustanovení § 244 odst. 2 občanského soudního řádu č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 78/1983 Sb.), a označení odstavce 1,
2. čl. III zákona č. 110/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců,
3. vyhláška č. 88/1967 Sb., o nemocenském pojištění členů výrobních družstev.

Čl. XII

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 1990.

Havel v. r.

Dubček v. r.

Čalfa v. r.

¹⁾ § 8 a 10b vyhlášky předsedy vlády č. 91/1958 Sb., kterou se uveřejňuje opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, ve znění vyhlášky č. 178/968 Sb.